

ŠTAJERSKI GOSPODAR

ERSCHEINT JEDEN SAMSTAG

Schriftleitung u. Verlag: Marburg a. d. Draa, Badgasse 6 - Bezugspreis: jährlich RM 4,80, halbjährlich RM 2,40, vierteljährlich RM 1,20

II. Jahrgang

Marburg a. d. Draa, Samstag 7. Februar 1942

Nr. 6

Adolf Hitler je napovedal nove velike zmage v l. 1942

Führerjev zgodovinski govor v Sportpalastu v Berlinu - Sijajno utemeljen obračun z vojnimi krivci - Evropa zjedinjena v borbi za svoj obstanek - Nemčija ne bo nikdar kapitulirala - Domovina in fronta v edinstveni povezanosti - Vsi za prvim musketirjem Reicha

Führer je dne 30. januarja o priliki devete obletnice prevzema oblasti imel v berlinskem Sportpalastu velik govor, ki so ga desetisočji v tej ogromni dvorani prekinjali z viharjem navdušenja in vdanosti. Führer je govoril takole:

»Moji nemški rojaki in rojakinje, moji tovariši! Vsak govori v tem času pred forumom, ki se mu zdi najbolj primeren. Eden pred parlamentom, čigar obstoj, sestava in nastanek nam je vsem dovolj znan, jaz pa sem prišel tja, od koder sem prišel, namreč k narodu. Vsi tisti, ki sedijo tu pred menoj, so namreč tudi narodni poslanci, samo s to razliko, da ne prejemajo dnevnice in da jim je včasih težje priti k takim manifestacijam kakor takozvanim poklicanim zastopnikom demokracije.

Preden vstopimo v deseto leto nacionalsocialistične Nemčije, se hočemo ozreti v

preteklost ter se pobaviti z vzroki naše eksistence, naše rasti in naših zmag. Danes čujemo pogostoma pripombo, da je ta vojna pravzaprav druga svetovna vojna, to se pravi, da prispevajo to borbo s tisto prvo, ki smo jo doživeli po večini še kot vojaki.

To pa ni samo točno morda v tem smislu, da obsega borba skoraj ves svet, še točneje je, ako se pomisli, da so iste sile, ki so povzročile prvo svetovno vojno, odgovorne tudi za sedanjo. Te sile streme k istim ciljem, ki jih takrat morda niso hotele doseči v prvem trenutku, vendar so bili ti cilji zasidrani v najglobljih namenih njihove borbe. Niso pa to samo isti vzroki, temveč tudi predvsem iste odgovorne osebnosti. S ponosom lahko rečem, da delajo izjemo v tem pogledu ravno tiste države, ki jih v zavezuilstvu reprezentirajo Nemčija, Italija in Japonska.

krvavih borb podvrgla skoro četrtino svetovne obse. Saj ni bilo tako, da so prišli nekega dne indijski knezi ali indijski zastopniki oziroma deputacije v London s prošnjo: »Angleži, pridite v Indijo in vladajte nam!« Pač pa so Angleži šli v Indijo, čeprav si jih Indijci niso želeli. Prišli so z nasiljem v Indijo in jih ni bilo več mogoče pregnati. Z nasiljem so si nekoč podvrgli to ogromno področje z okrog 380 milijoni ljudi ter jih držali pod svojo peto. Samo z nasiljem so si podvrgli državo za državo, ki so jim morale plačevati tribut in obresti.

Anglija je preprečila zjedinenje Evrope

Za vsem tem je stala seveda druga, nam znana sila, ki sluti dobre posledice, kjer so nemiri: mednarodno židovstvo.

Tako si je Anglija v teku par stoletij osvojila svet. Da bi pa to zaveževanje sveta in tlačenje narodov zavarovala, so šli njeni napori za tem, vzdrževati v Evropi takozvano »ravnotežje sil«, to se pravi, Anglija je stremela za tem, da ne pridobi nobena evropska država moči preko gotove mere, ker bi potem utegnila igrati v Evropi prevladujočo vlogo.

Hoteli so razkosano, v svojih močeh večno vezano Evropo. Da bi dosegli ta cilj, se je Anglija vojskovala z Evropo, in sicer v vojnah, ki so se kar vrstile.

Najprej je po njih mnenju Španija ogrozila angleško hegemonijo. Ko so Španije končno porazili, se je obrnil njih interes k Holandiji. Ko potem Holandija dozdevno ni bila več nikaka nevarnost, se je koncentriralo angleško sovražstvo proti Franciji, in ko je bila Francija zlomljena s pomočjo celokupne Evrope, so zagledali v Nemčiji tistega činitelja, ki bi utegnil zediniti Evropo. In radi tega je začel boj proti Nemčiji: ne iz ljubezni do narodov, temveč iz lastnih treznih interesov ter s pod-

Lažnjive vojne parole

Nikdo pač ne more tajiti, da je bil Churchill že pred letom 1914 eden izmed najnizkotnejših vojnih lujskačev. Roosevelt je bil takrat mlad možakar prezidenta Wilsona in kapitalistični možje današnje dobe so tudi takrat vrgli težino svojega upliva v tehtnico za vojno. Narobe pa nikdo ne more zatrjevati, da smo zakrivilli takratno vojno. Mi vsi smo bili le mali vojaki, kakor vi sedaj, moji dragi ranjenci, ki sedite pred menoj; bili smo le neznanl brezimenci, ki jih je klicala dolžnost in nič drugega, torej možje, ki so izpolnjevali svojo dolžnost tako pridno, kakor so pač mogli.

Iste gonilne sile, ki so zakriville prvo svetovno vojno, so odgovorne tudi za drugo svetovno vojno. Tu pa bi rad nekaj vpletel: Takratna Nemčija je bila monarhija, torej nikaka nacionalsocialistična »diktatura«, takratna Nemčija je bila demokracija, ni pa bila nacionalsocialistična država. In takratna Nemčija je bila tudi parlamentarna vladavina in ne to, kar je

danes, ne oziraje se na druge razlike. Morali so biti torej vzroki, ki ne leže v državni obliki, ki je bila takrat kakor tudi danes povod za napad na Nemčijo, akoprav so naši sovražniki v obeh slučajih zatrjevali, da jih je ravno državna oblika klicala na mejdan. Mi Nemci si vseakor ne moremo predstavljati, da bi se morali vojskovati proti kakemu narodu, ker si je izbral to ali ono državno obliko, ki nam ne bi bila po volji. Mi tega ne razumemo in drugi kaj takega v resnici tudi ne mislijo.

V vojno torej niso vstopili radi tega, ker bi jih bila motila kakorkoli — državna oblika. Ne! Če treba, objamejo tudi najnizkotnejšo državno obliko, da bi se z njo pobratili. Ne, ne, za to se ni šlo! Ni bila državna oblika, temveč so bili čisto drugi razlogi, ki so jih že l. 1914 tirali v vojno proti Nemčiji.

Anglija je bila takrat glavni lujskač proti Nemčiji. To je bila tista Anglija, ki si je v teku 300 let v eni sami venigi

poro tistega večnega židovstva, ki zna v razprtjah narodov zaslužiti in pridivati.

Ko so l. 1914 prvič skuhalo svetovno koalicijo proti takratni Nemčiji, so imeli za to prav čudne utemeljitve. Rekli so: »Predvsem moramo Nemčijo osvoboditi od njenega cesarja.« To se samo ob sebi Angležev ne bi prav nič tikalo, saj je to bila notranja zadeva nemškega naroda. Toda Angleži so zmerom v skrbeh za druge narode, zato so hoteli Nemce osvoboditi od njihovega cesarja. Rekli so nadalje: »Militarizem je tisto, kar pravi tlačen nemški narod v nesrečo.« Kakor znano, so Angleži povsod tam, kjer gre proti tlačenju narodov. Končno pa so še zatrjevali: »Sploh pa je treba končati z vojno, zatorej vojno — vojni!« Čudovita, mamljiva in krasna perspektiva, ako bi se jo upotabilo z močjo nazaj, to se pravi, ako bi bili izjavili: Mi Angleži navedavamo, da je vojna krivica, kajti v vojni odloča edinole brutalna sila. Radi tega hočemo nasilje izločiti za vse bodoče čase ter izbrisati vse, kar je nastalo z nasiljem. To bi bila seveda zelo težavna zadeva, ker se je ves svet doslej gradil na osnovi prava jačjega. Vsekakor bi bila zelo čudovita stvar, ako bi bila Anglija v svojem studu do vojne prednjačila vsemu svetu na ta način, da bi se odpovedala izidom svojih vojnih pohodov in jih zopet vrnila svetu. Ali bi h. Angleži kadarkoli podala sledečo izjavo: »Obsojamo vojno in izpraznujemo Južno Afriko, mi obsojamo vojno in zapuščamo Indijo, ki smo si jo osvojili samo z vojno. Obsojamo vojno in gremo radi tega tudi iz Egipta, saj smo si tudi Egipt podredili samo z nasiljem. Opuščamo tudi ves Bližnji vzhod, ki smo ga prav tako zasedli z nasiljem. To bi bila prekrasna gesta in vojno napoved vojni.

„Vojna vojni!“

Pod geslom »Vojna vojni!« so razumeli v Angliji nekaj povsem drugega, namreč one, ki so bile v vojni možne, da bi se na tem svetu povzročena krivica zopet popravila. Mogočniki naj bi postali še bolj mogočni in tisti, ki so brez moči, naj bi postali še slabotnejši.

To je približno tako, kakor nam je znano že iz notranje politike, ako pravijo ljudje: »Ne maramo nobene spremembe družabnega reda več. Kdor je bogat, naj ostane bogat, kdor je revež, mora ostati revež; kakor je, tako je zahtevano in kakor je zahtevano, tako naj bo. Vse, kar se naj ne upira proti zahtevanemu, ki je bilo dano.«

Vi poznate, moji rojaki, v nasprotju k povedanemu, naše nacionalno-alistično pojmovanje. Mi vidimo vsak čas v obstoječem svetu na tem svetu rezultat neprekinjenega življenjskega in razvojnega procesa. Ob določenem trenutku ni mogoče reči: Ta proces je sedaj končan. V naravi razvoja vseh stvari leži dejstvo, da vodi vsak zastoj k umiranju. V bistvu narave je, da se sposobnež vedno dvigne, to se pravi, da je treba sposobnemu v notranjosti narodov napraviti pot, ki mu je ne smelo zatreti razvoja. Tudi v vojni. Treba je skrbeti za to, da teče vedno veletok sveže krvi navzgor. Vse to, kar je zgoraj gnilega in kar bi moralo odmrtni, ker je zrelo za smrt, mora tudi resnično odmrtni.

»Vojna vojni!« je bila tedaj skoz in skoz lažnjiva parola. Najbolji dokaz je bil, da v trenutku, ko je bila vojna končana, niso odstranili niti pogojev in niti instrumentov za vojskovanje. Čudovita gesta bi bila, ako bi Amerika, Anglija in Francija

razorožile po razorožitvi Nemčije tako, kakor je bilo pogodbeno sklenjeno. Saj smo jih tolikokrat opozarjali, v weimarski republiki prosili, pozneje celo zahtevali, kaj jim je storiti. Na to pa niti niso mislili! Nasprotno: vojne so se nadaljevale. Samo premagane, nemški narod, je izgubil s tem vsak izgled, da bi zamogel svojo eksistenco na tem svetu spremeniti v svojo korist.

Scherl-Bilderdienst-M.

Der Führer dankt für die begeisterten Huldigungen, die ihm bei seinem Erscheinen am Rednerpult im Berliner Sportpalast entgegenbrausten

Anglija se poslužuje danes istih n.e.'od kot l. 1914

Metode, s katerimi so se borili v prvi svetovni vojni, so bile podobne današnjim. Najprej borba od zunaj v obliki sestave koalicij. Treba je res že Churchillove nesramnosti, ako se zatrjuje: »Anglija ni bila nikdar v stanju, vojskovati se iz lastne moči z Italijo ali Nemčijo.« Churchill torej sedaj že sam priznava, da se sam ne bi bil mogel boriti. Toda isti mož je skozi vsa leta ponujal po svojem predniku vsemu svetu garancije. Vsaki državi so zagotavljali: »Anglija bo stala z vso svojo močjo za Vami ter Vam bo pomagala.« In danes trdi ta nadlažnjivec: »Mi sploh nismo bili v stanju, voditi vojno osamljeni.« In to je točno! Tudi v svetovni vojni se Angleži niso mogli sami boriti. Radi tega so skuhalo koalicijo svetovnih izmerov. Bile so iste metode, obljube lahkomišlezem, lahkovernežem ali norcem, ki so jim šli na limanice. V ostalem pa je bil to poizkus, preliči kolikor mogoče velike tuje krvi za lastne interese.

Tako je Britanski imperij v teku 400 let svojega obstanka izgubil komaj 10% tiste krvi, ki jo je morala preliči Nemčija v neštivilnih vojnah, da bi ohranila svoj goli obstanek. In kljub temu smo postajali pri tem vedno manjši in bednejši.

Nemčija je bila razdrobljena

Da je to takrat tako bilo, je v zvezi z našo notranjo razdrobljenostjo. V času, ko je nastal Britanski imperij, se je Nemčija sama slabila. Bile so to miselnosti, ki jih danes ne razumemo več, miselnosti verske vrste, ki so jih obravnavali, žal, a mečem. V svojih posledicah pa so bile strašne, čeprav se nam zdijo danes v svojem notranjem bistvu popolnoma brezpomembne. Vsi ti strašni notranji verski boji, v katerih je nemški narod preliči toliko svoje krvi, so nudili Angliji možnost, zahtevati v istem času svetovno gospostvo, ki ji ni pripadalo niti po številu in niti po pomenu.

Vedno znova moram ponoviti, da mi Nemci nismo parveniji. Ako se že govorilo o parvenijih, potem so to kvečjemu Angleži in ne mi. Naša zgodovina je starejša od angleške. V času, ko je Evropa poznala mogočno nemško carstvo, je bila Anglija le nepomemben zeleni otok.

V pretekli vojni so zagledali možnost take razdrobitve na nekem drugem področju. Ker verska vprašanja niso zadoščovala za krvoprelitja in ker duhovniki sami niso bili pripravljene umirati za te ideje, so našli potem, ko nemškega naroda niso mogli pognati v vrtnec notranjih dinastičnih borb, novo možnost v izigravanju političnih strank. Mi smo to vse doživeli. Stranke desnice in levice, same v sebi zopet razpadle, pol tucata meščanskih in pol tucata proletarskih pojavov. In s temi strankami od meščanskih preko centruma do komunistov jim je uspelo, nemški narod počasi izvotiliti in izmučiti. Kljub temu je bil potek vojne slaven. Leta 1914 do 1918 dokazujejo, da ni zmagal morda nasprotnik. Bila je ogabna revolta, katero so zasnovali marksisti, centrumaši, liberalistični in kapitalistični subjekti. Za njimi pa je stal kot gonilna sila večni žid in tako so spravili Nemčijo na tla. Iz izrekov Angležev samih vemo, da so bili l. 1918 pri kraju in pred lastnim zlomom, ko se je dalo ob tričetrt na dvanajst uresničiti v Nemčiji tolikan zaželeno revolucijo. K temu je prišteti še strahopetnost takratnih vladinovec, njih neodločnost in polovičarstvo ter lastno negotovost. In samo tako je bila prva svetovna vojna izgubljena: ne radi zasluga naših nasprotnikov, temveč izključno radi naše lastne krivde.

Leto najglobljega propadanja

Posledica tega poloma v novembru 1918 pa ni bil morda sprejem Nemčije v odprti objem svetovne demokracije. Drugi se niso skrbeli za osvoboditev nemškega naroda izpod njegovih bremen, tudi ne za dvig nemškega naroda na višjo stopnjo kulture. Tega že radi tega niso storili, ker so bili sami na mnogo nižji kulturni stopnji, posledica pa je bil najstrašnejši polom politične in gospodarske narave, ki ga je kak narod sploh kedaj doživel.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner; Hauptschriftleiter Friedrich Golob; alle in Marburg a. d. Draun. Badgasse 6.

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 1 vom 1. Juni 1941 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugspreises.

Wilson je prelomil besedo

Takrat je nastopil mož, ki je nemškemu narodu neizmerno škodoval: Woodrow Wilson, ki je nemškemu ljudstvu lagal, češ, ako bi Nemčija položila orožje, bi dobila mir sprave in sporazuma, v tem slučaju tudi ne bi izgubila kolonije, temveč bi se potem samo kolonijalna vprašanja pravično uredila. Možakar je nadalje lagal, da bo splošen sporazum posledica in da bomo sprejeti v enaki zvezi vseh narodov. Lagal je še dalje, češ da se bo odpravilo tajno diplomacijo in da bo potem vendar napočila doba miru, enakopravnosti, razuma itd. Mladi mož tega hinarca je bil današnji prezident Roosevelt. Bil je njegova desna roka. In temu možu je takrat zaupal nemški narod. Nemški narod niti slutil ni, da gre tu za ameriškega prezidenta, torej za moža, ki mu ni treba govoriti resnice. Tak prezident lahko reče mirno pred volitvami: »Nastopil bom proti vojni.« Po volitvah pa lahko reče: »Sem za vojno!« Ako se ga pozove na odgovor, lahko prav tako mirno izjavi: »To sem prej vsekakor izjavil, misleč, da je v Zedinjenih državah norcev dovolj, ki bi to verjeli.« Nemški narod pa ni vedel tudi nekaj drugega: da je šlo za paralitika, norca, ki je takrat vodil ameriški narod, s katerim Nemčija v svoji zgodovini poprej nikdar ni imela nobenega spora.

Ure bridkega razočaranja

Tako so prišle ure bridkega razočaranja, ki so pričele že takrat, ko so nemški zastopniki v gozdu pri Compiègne-u pristopili k salonskemu vozu, kjer se jih je nahnulo z besedami: »Kaj hočejo ti gospodje tukaj?«

Nastalo je premirje, ki je pomenilo v resnici totalno razorožitev. Posledica tega premirja je bila potem mirovna pogodba, popolna razorožitev našega naroda, njegova brezpravnost in s tem omogočeno izropanje in izkoriščanje po mednarodnem finančnem komplotu, ki je palnil naš narod v največjo bedo. Poprej so izjavili: »Kdor zagotavlja, da nameravamo Nemčiji odvzeti kolonije, laže.« Vzeli so nam jih! Rekli so: »Kdor zatrjuje, da hočemo Nemčiji odvzeti trgovsko mornarico, ne govori resnice.« Vzeli so nam jo! Rekli so poprej: »Kdor zatrjuje, da bomo iztrgali dele nemškega naroda, lujska narod.« Pozneje so nam vzeli en del za drugim.

Izsiljevanja na tekočem traku

Prelomili so vse obljube! Nemško ljudstvo je padlo v par mesecih v globino obupa. Nikjer ni bilo več nikakega upa. Tu je bil izstradan narod, ki mu niso hoteli vrniti vojnih ujetnikov niti tedaj, ko je že podpisal premirje in mir. Tu je bil narod, ki mu tudi tedaj niso dali živčja, ko je bil že razorožen. Ta narod so vedno znova izsiljevali, vsakemu novemu izsiljevanju pa je sledilo novo ponižanje.

Ako si danes to predstavljamo, nas popade bes in sovraštvo proti svetu, v katerem je bilo kaj takšnega mogoče.

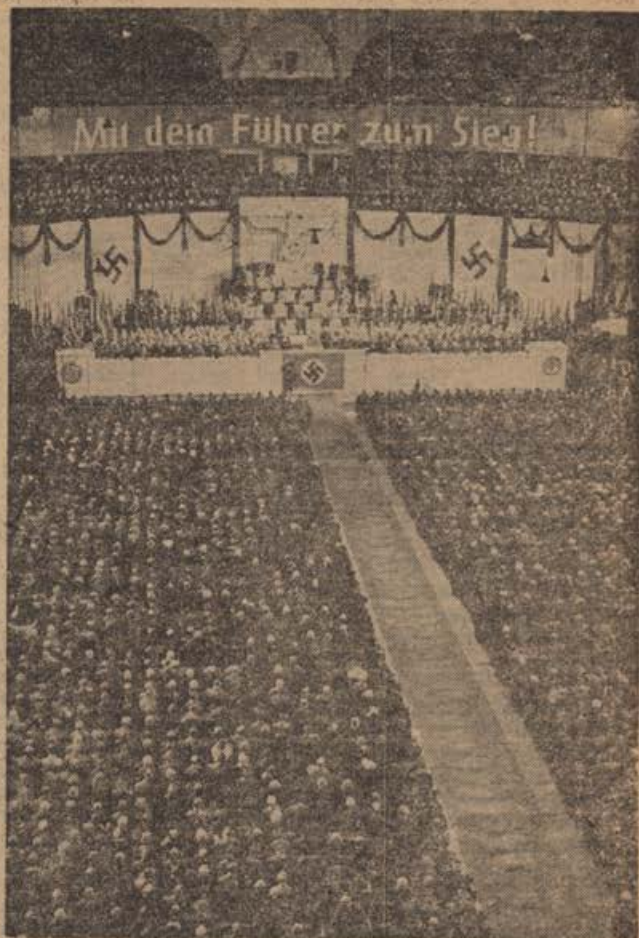
Usoden sklep

V tem času, moji rojaki, se je zlonilno vse, kar je kot vrh Reicha pobegnilo v inozemstvo, ko so drugi kapitulirali, ko je morala vojska oddati orožje in ko se je narod moral prostovoljno razorožiti. V času, ko so celo Nemci v Nemčiji besneli

Mit dem Führer zum Sieg!

Blick in den Berliner Sportpalast während der großen Kundgebung der Nationalsozialistischen Deutschen Arbeiterpartei am 30. Jänner 1942, auf der der Führer sprach

Weltbild

eden proti drugemu, so kričali: »Dobro je, da smo vojno izgubili.« Takrat so bili subjekti, ki so izjavili: »Te vojne sploh nismo smeli dobiti.« V trenutku, ko so opljuvali vsakega, ki je še sploh govoril o Nemčiji, v času, ko so pridigovali odpoved, stopati kot Nемец po svetu, kot nekaj pametnega, v tem času sem vstopil v politično življenje s sklepom, da dvignem to izgubljeno in zastarano Nemčijo. To je bil blazen sklep v očeh mnogih drugih, da me moji bližnji prijatelji sploh niso razumeli.

Moč za ta sklep sem pridobil samo iz znanja naroda. Če bi bil takrat poznal samo gornjo plast, verujte mi, potem danes ne bi stal pred vami. Nikdar ne bi bil našel hrabrosti, peljati ta narod v boljše bodočnost. Poznal pa sem takrat v prvi vrsti široko ljudstvo, predvsem moje tovariše. Vedel sem za neizmerno storitve mojih tovarišev. Vedel sem predvsem, kako zanesljivi in zvesti so bili.

Vedel sem, da jih nikdo ne bi bil pripravil do kapitulacije, ako bi le bili inell pravo vodstvo. Tega ne bi bili storili že radi svojih tovarišev, ker si je vsakdo izmed njih moral reči: »Za to, za kar se borim, je padlo že mnogo mojih tovarišev. Ne smem jih zapustiti, ker bi jih s tem izdal. Tudi oni so žrtvovali svoje življenje.«

Poznal sem široko maso ljudstva iz mojega takratnega življenja. In ta masa ni vzdrževala samo moje vere v nemški narod, temveč mi jo je dala tudi znova, če so v poznejših letih tako okolnosti kakor tudi kaka nesreča govorile proti uresničenju mojega načrta. Bilo mi je jasno, da je razvoj, kakor smo ga videli zadnjih 20 do 30 let pred vojno, moral dovesti do polomov. Radi tega sem sklenil napovedati temu razvoju boj od tal, to se pravi,

da nisem hotel kratkoma lo izjaviti: »Hočem, da dobi Nemčija zopet vojsko ali letalstvo, temveč jasno mi je bilo, da je bilo treba predvsem preurediti našo notranjo strukturo in družabni red, da je bilo treba v odmrli del našega ljudstva dovesti kri od spodaj in da so bili v to svrhu potrebni težki posegi v družabni red. Nisem smatral za možno, poseči v dogajanje šele po zavzetju oblasti. Bil sem prepričan, da bo oblast pripadla samo onemu telesu, ki bo predstavljala obraz in bistvo novega stanja. Bil sem torej pripravljen, zgraditi s peščico ljudi gibanje, ki naj bi vsebovalo to, kar mi je lebdelo kot bistvo in za skupnost potrebno pred očmi. To pa morda ni bilo še tako težko kakor so si mnogi mislili. Bil sem obvarovan pred nevarnostjo, da bi se prikradli kadarkoli nevredneži ali egoisti v moje vrste. Kdor je v letih 1919, 1920, 1921, 1922 in 1923 vstopil v to gibanje, je moral biti neizmerni idealist. Vsi drugi so rekli: »To je kompletni norec, ki hoče ustvariti novi narod, zgraditi novo državo, postaviti novo vojsko, osvoboditi Nemčijo, pa nima niti imena, niti kapitala, niti tiska, niti stranke, sploh ničesar nima, z eno besedo: »To je norec!«

Brezmejni idealisti

Morali so biti brezmejni idealisti, ki so prišli k meni, kajti ničesar niso imeli pridobiti, temveč samo izgubljati in vedno le žrtvovati. O mojih takratnih borcih lahko rečem: Mnogi so izgubili vse, nekateri celo svoje življenje.

To borbo sem pričel najprej proti neumnosti in lenobi naših takozvanih višjih plasti. Začel sem borbo proti strahopetnosti, ki se je bohotno razpasla. Bila je to strahopetnost, ki je nosila krivko no-

drosti in ki je zatrjevala, da se je treba vdati s potrpežljivostjo. Gospod Erzberger je dejal takole: »Vse podpisati, kar nam predložijo, potem nam bodo odpustili in vse bo zopet dobro.« S to brezumno strahopetnostjo, ki je hotela vse drugo, samo ne vzdržati, sem se moral takrat boriti v malem in pozneje vedno v večjem krogu. Kolikokrat sem loživel, da nam je to meščanstvo predbacovalo: »Čemu hodite na ceste, saj vidite, da tega drugi ne marajo in da pride do konfliktov. Čemu tedaj, vzdržujte se in bodite tiho! Mi pa nismo bili tiho. Takrat sem postavil ...

Hribove odpora

Nemška cesta pripada nemškim možem in ne Židom. Za te nemške može sem jo osvojil, pa ne potom modrosti strahopetnežev, temveč potom hrabrosti teh tovarišev, ki so se mi priključili ter bili z menoj vred pripravljani, na cestah pomesti naše sovražnike in nasprotnike ter polagoma zasidlati nemške barve v nemška mesta, trge in vasi.

Takrat sem moral povesti borbo proti mnogim interesom posameznikov. Mož na levici mi je dejal: »To gre proti mojim interesom. Imam razredni interes in ta razredni interes me obvezuje k ubianju drugih.« Zopet drugi je dejal: »Gospod, proč od nas! Mi imamo naše stalezke interese.« Moral sem se obracati proti obeh stranem in preko teh interesov, ki so bili dozdevno zasidrani v stalezu ali v razredu, postaviti interese, ki ležijo v narodu kot neločljivem občestvu. To je danes vse tako samo po sebi umevno, toda moji stari sobojevniki vedo, da ni bilo kar tako, zabiti to resnico v tikve na levi in desni strani. Eni te ideje sploh niso hoteli sprejeti iz same zagrizenosti. Njih geslo se je glasilo: »Kaj, mi bomo drugim glave razbili!« Drugi je niso hoteli sprejeti iz neumnosti ali iz miselne lenobe, češ, to je bilo sedaj vedno tako, zakaj bi se moralo nekaj spremeniti. Sploh pa, kako morete od mene zahtevati, da se naj podam nenadoma k ljudem iz preprostega ljudstva. Tega vendar ne morem storiti. Na koncu še boste zahtevali, da se naj vsedem k njim v tramvaju. Vse kar je prav, tudi jaz sem mnenja, da bodimo narod bratev, toda z razdaljo, moja gospoda, z razdaljo, in ne preblizu, predvsem pa samo pri obedah, sicer sploh ne.

Pot k novemu narodnemu občestvu

To ni bilo tako ... ostavilo, potegniti enega za drugim iz tega naroda, in koliko jih je bilo, ki so zbežali. Tudi ni ostal vsak pri meni, ki je prišel k meni. Včasih sem jih v kakem mestu pridobil 50 do 60 in tri mesece pozneje jih je bilo samo še šest, sedem ali osem. Zopet smo morali pričeti pri kraju. Toda takrat sem si postavil sledeči račun: Če jih pridobim sto in mi jih ostane samo deset, dočim jih 90 odide, jih bom imel 100, ako sem jih pridobil 1000. Če pa jih pridobim 10.000, jih bo ostalo 1000 in polagoma bo število tistih, ki ostanejo, vedno večje in večje. Ako eden že v drugič ali tretjič zbeži, se bo petič vendar sramoval zbežati in bo ostal. In tako bom polagoma s potrpežljivostjo in vztrajnostjo zgradil novo ljudsko občestvo v Nemčiji, drugi pa naj se smejejo ali me zasmehujejo kolikor jim dražjo. Vseeno je, če bodo šli tudi proti nam, tudi to je vseeno, potem se homo branili. Ne bomo šli s ceste, ne bomo iz-

praznili trgov, borili se bomo tako dolgo, dokler ne bomo ali obležali, ali pa se bodo drugi umaknili ter nam napravili pot.

Ta načela so za nas nacionalsocialiste danes samo ob sebi umevna, takrat pa so bila popolnoma nove predstave in spoznanja, ki jih mnogi niso niti pojmovali, niti smatrali za nekaj samo ob sebi umevnega.

Proti predsodkom in tradiciji

Še nekaj je prišlo zveneti: Prokleta tradicija, v kateri je vsak posameznik dorasel in od katere se dozdevno ne more ločiti. Sploh pa ves ta problem vzgoje, te lajčje lupine, ki jih posameznik mnogo teže ... vse drugo. Pa tudi mnenje, da je on pač drugače rojen kakor drugi in da se ne more zmešati s širokim ljudstvom, ker je pripadnik posebnega družabnega sloja, dočim drugi tudi ne more, ker je pač iz nekega drugega družabnega sloja. Bila je borba proti tradicijam in naravno tudi proti elementom olike, ki se jo je prelahko zamenjal z vrednostjo človeka. Rekli so: »Kot olikanec se vendar ne morem podati v krajevno skupino, v kateri je kak dninar voditelj.« Ljudem sem moral še le dopovedati, da vodstvo nima prav ničesar skupnega z abstraktnim znanjem, ki mu ga vtepejo v kakem študijskem zavodu. Lno je pričeno in mnogokrat z ljiljakom nalito v bogve kolikih instruktorskih urah, drugo pa je prirojeno in se bo vedno obneslo. Najti sintezo med naravnim talentom za vodstvo in potrebnim znanjem, to je bila velika naloga, ki je takrat niso razumeli. Bila je borba proti skoro vsem življenjskim navadam, razum tega pa še borba proti najnaravnejšim interesom. Tako je nekdo dejal: »Čujte, če pristopim k vam, izgubim svojo trgovino.« Drugi spet je dejal: »Potem zletim iz svoje službe. Moji tovariši tega ne trpijo.« Verujte mi, takrat je bilo junaštvo, biti nacionalsocialist v rudniku ali kaki tvornici. Bilo je pa treba tudi celega junaštva, če je hotel biti kdo prvi nacionalsocialist v kakem salonu. Za ene je bilo težko, ker so bili telesno ogroženi, drugi pa duševno. Ne vem, kaj je hujše: Telesna ali duševna zafrkacija, ki pod okolnostmi lahko še prej zlomi človeka kakor telesno trpinčenje. Bili so idealisti, ki so prišli takrat v naše vrste, in še nekaj bi rad izjavil:

Najboljši vojak

Ti junaki so v resnici samo nadaljevali vojno 1914—1918. Pozneje so to predstavljali tako, kakor da bi bili tu vojaki, tam pa stranka. Ne, to so bili nekoč vojaki, in sicer najboljši vojaki. Tisti večni volaki namreč, ki pokorivne niso hoteli in niso mogli prenesti. Tako sem tudi danes prepričan, da bo zares dober nacionalsocialist tudi v bodoče najboljši vojak.

In sedaj so prišli še organizirani nasprotniki. To je bilo okrog 46 do 47 strank. To se izpreminja, in sicer po tem, ali so se združili biciklisti, malovrtnarji ali kočarji v kaki stranki. Toda včasih je bilo do 46 strank kot organizirano nasprotstvo. In tu so bili predvsem strankini tajniki in funkcionarji, ki so videli v naši eksistenci seveda konec njihove eksistence. Kam naj bi prišel meščanski strankarski svet, ki so ga reprezentirali sindiki in tajniki, kam naj bi prišel proletarski, ki so ga reprezentirali strokovni voditelji in strankini tajniki, če pride nekdo in poreče: »Vsa ta borba je blaznost, vi se borite tu za ne-

Natis koledarja

Untersteirischer Kalender 1942

Je razprodan. Založništvo prosi, da bi se mu ne dostavljalo nobenih naročil več, ker jih ne more izvršiti.

Vse že naročene in plačane koledarje se vsakodnevno, v kolikor so izgotovijo, sprosti odpošlje naročnikom po pošti ter se povpraševanja v tej zadevi mirno lahko opusti.

kaj, kar nikomur ne koristi. Oba bosta morala s svojega visokega konja, trajno pa itak ne moreta biti eden brez drugega. Pustita torej bevskanje in bodita pametna ter se predvsem medsebojno ne uničujta.« To se je lahko reklo kakemu posamezniku. Ako bi se reklo strankinemu tajniku, bi mož takoj začel pomišljati. In pomišljanje bi vodilo k spoznanju, da je s tem konec njegove eksistence. Če torej priznam, da se radi verstev naj ne vodijo politične borbe, kam naj bi potem prišel centrumaški interes. Ako rečem, da se ne morem politično boriti za protislovja gospodarske narave, ki se morajo izravnati ne z brahialno silo, temveč le z razumom, kam naj pridejo potem strokovni tajniki in sindiki. In kam naj pridejo potem ljubljidže, ki imajo svoje interese v obeh taborih, ki dirigirajo na eni strani kapital, na drugi pa antikapitaliste in ki imajo čestokrat v eni družini po dva brata v obeh taborih.

Boj proti svetu

Rojaki! Ko sem pričel to borbo, sem si bil natančno svest, da je bila borba proti celemu svetu. Kako težka je bila, vedo samo moji stari sobojevniki. Lahko rečem, da za mene vojna izza leta 1914 ni bila končana. Boril sem se naprej, ko sem smel zopet govoriti, hodil sem od mesta do mesta, govoril in zopet govoril ter delal, vodila pa me je samo ena misel, da bi odrešil nemški narod iz svoje razdrobljenosti, da bi ga zbudil iz svojega spanja in ga zopet združil v zavestni moči.

V teku teh let nisem našel samo politične sobojevnike, temveč tudi neštevilne ljudi, ki so nam pomagali samo s svojim delom. Moške in žene, ki so dali svoje življenje za stranko, ki jim je bila vse. To drugi, zlasti pa revni buržuji, sploh niso mogli razumeti, kaj pomeni nacionalsocializem za mnoge rodbine, za ljudi, ki so ves dan mislili samo na svoje gibanje, ki so vse dali zanj, ki so zanj delali in žrtvovali.

Danes ve to ves narod. Kar so bile takrat majhne skupine, so danes milijoni nemških rojakov, ki hite k zbiralcem, kjer oddajajo kot pripadniki našega občestva za naše vojake svoje zadnje krzno in puloverje.

To srečo, služiti neki stvari in za njo žrtvovati, ki jo imajo danes milijoni, so imeli takrat samo maloštevilni nacionalsocialisti. Kako velika pa je bila sreča, zamorejo oceniti samo tisti, ki morejo o sebi tudi danes reči: Stori mi vse za svoj narod, vse za naše vojake, da bodo lahko vzdržali za nas vse.

Iz takratnega malega gibanja je končno nastalo nemško narodno občestvo, četudi počasi, in dobro je bilo tako. Potre-

bovalo je časa. Ta borba za stvar našega naroda ni bila neprekinjena in enakomerna vzpon. Prišli so tudi dnevi najtežjega ogrožanja, časi najglobljih porazov. Spomniti Vas hočem samo na l. 1923. Jaz sem se takrat boril. V področju Ruhr je stal naš sovražnik. Inflacija je ruinirala Nemčijo. Ves nemški narod se je dozdevno približeval največji bedi. Nad vsem pa je triumfalni žid. Profitiral je iz naše nesreče. Takrat sem poskušal dobiti oblast v svoje roke, da bi zaustavil ves ta razvoj. V trenutku pa, ko sem smel verovati, da bom dobil oblast v svoje roke, me je vrgla usoda ob tla. Namesto na oblast sem prišel v ječo.

Bodočnost pripada močnemu!

V tem času se je moralo gibanje obnesti. Samo po sebi umevno pa tudi jaz. Lahko povem, da sem v tem trenutku, ko maj sem prišel do zavesti, takoj našel novega poguma in svojo staro vero. Moji nasprotniki so rekli: »Sedaj je mrtev! Sedaj se ni treba več nanj ozirati, niti ga ni treba več imenovati. Nacionalizem je opravljena zadeva.« Po 13 mesecih pa sem se zopet vrnil in začel sem znova.

Zmage lahko pretrpi vsak slabič, usodne udarce lahko vzdržijo samo močni ljudje. Previdnost pa daje samo tistemu poslednjo in najvišjo oceno, ki lahko prenese svoje usodne udarce.

V gibanju pa sem takrat prejel prvi težki udarec velikih izmerov. Par let pozneje sem ga preboel. Koliko dela in živcev je veljal, vedo tisti, ki so mi stali takrat ob strani. Pa tudi sam sem začutil tisto neukrotljivo zapanje v samega sebe, da me prav nič ne more vreči iz sedla ali kakorkoli pretresti. Vsak se moti, ki misli, da me lahko s čimer bodi prestraši ali pa iznenadi. Pomnil sem besede velikega nemškega filozofa: »Sunek, ki močnega moža ne vrže, ga še bolj ojača.«

In kako se je takrat obnašalo inozemstvo? Niti zabeležili nas niso. Informirali so jih diplomatije, ki so se shajali v krogih, v katerih nacionalsocialisti niso mogli ali hoteli občevati in v katerih radi mene tudi niso smeli občevati. Ti diplomatije so pošiljali svojim vladam čudovita poročila. V teh poročilih so osvetlili vso igro političnih sil Nemčije, popolnoma pa so spregledali tisto silo, ki je bila določena za prevzem vsega Reicha. S takratno Nemčijo so postopali tako, kakor da nacionalsocialistov sploh ni. Kako pa so postopali s to Nemčijo samo?! Njihovo Nemčijo. Tega otroka, ki so ga nekoč postavili v svet, to križanje parlamentarne demokracije, weimarske ustave in verzalske zakonodaje! Kako slabo so pač postopali s tem otrokom, ki so ga izsiljevali in izžemali. Ako se danes delajo, kakor da bi bili samo proti nam nacionalsocialistom ali da bi odklanjali samo nacionalsocialistično Nemčijo:

Kaj so pa prizadejali demokratični Nemčiji? Tu je samo ena razlika: Nas niso mogli tlačiti, pač pa demokratično Nemčijo. Nikdar nisem polagal važnosti na to, kako sodi o meni inozemstvo. To mi je popolnoma vseeno. Ko bi me začeli sovražniki hvaliti, me lahko nemški narod pošlje k vragu!

Torej nam in meni je to bilo vseeno. Toda demokratično Nemčijo so zlostavljali, tisto Nemčijo, ki se je potem splazila v Društvo narodov. Tam je cvilila in mledovala, dobila posojilo za posojilom, vendar so ji dali le drobtinice, ki so pa-

dale z miz teh posedujočih. Postopali so z njimi kakor z nemaniči, zato pa so uživali prednost, da so smeli sedeti v Ženevi. Odrekali so jim vse človeške pravice, toda imeli so čast, sodelovati na tej ali oni konferenci, ali pa so smeli tam celo predsedovati. V tem času so teptali pravico samoodločbe nemškega naroda, toda v ženevskem parlamentu narodov so smeli vsaj govoriti o samoodločbi drugih narodov. In že s tem so bili srečni in zadovoljni.

Razorožitev: Če pravijo danes, ta nacionalsocialistična Nemčija nas je prisilila k oborožitvi, je to debela laž. Ne oziraje se na to, da sem jim sam tolikokrat predlagal razorožitev, je obstajala nekoč Nemčija, ki ni imela sploh nikakega orožja. Zakaj pa takrat niso izvedli razorožitve? To bi bilo lahko storili.

Ali so res mislili, da bi jim morda Stresemann ali Marx, pa Wirth, Bauer, Ebert, Scheidemann itd. napovedali — vojno? Ne, tega ne morejo dopovedati pač nikomur! Tega tudi sami niso verjeli. Takrat bi bilo lahko izvedli razorožitev. Tega pa niso storili. Nasprotno: vojskovali so se! Eni so se zasidrali tu, drugi zopet tam. Angleži se za svoje evropske zaveznike niso več brigali. Arabce so osleparili za njih pravico samoodločbe. Obljube napram Indijcem, ki so jih v vojni rabili, so pozneje kratkotalo vrgli pod mizo. Vedeli pa so natančno, zakaj je morala Nemčija razorožiti. Kaj vse so prizadejali nemški demokraciji in kje je ostala spricho ogromne nezaposlenosti in gospodarske bede pomoč sveta? Kje so bili takrat ti črni umetniki?

Ako čitam danes v časopisih, gospod Roosevelt je izjavil, da bo Amerika dala svetu nov gospodarski sistem, vem tudi obenem, da bo ta sistem, čeprav nov, mizerabilen, namreč sistem, s katerim je že sam bankrotiral, tako da je končno mislil, da ga zamore pred ljudsko sodbo rešiti edinole vojna. Tako nemški narod tudi gospodarsko ni dobil vsega tistega, kar so mu slikali pred verzajsko pogodbo kot izgled.

Pot k oblasti

Nasprotno: brezposelnost se je dvigala in je bila vedno večja. Leta od 1923 do 1930 so bila leta neprestanega eksperimentiranja, trajnega gospodarskega propadanja, nepretrganega izročanja gospodarsko-pravne suverenosti nemškega naroda, pa tudi izgube njegove gospodarske substance. In vse to smo morali v teh letih gledati. Proti temu sem se boril. Pa tudi v teh letih je bilo polno udarcev: prepoved stranke, dve leti sploh nisem smel govoriti, razpuščali so krajevne sku-

pine, nato so prepovedali gibanje v vsej zvezni državi, skratka, bila je trajna borba z usodnimi udarci. Končno je prišel september l. 1930, ko smo s 107 poslancev vstopili v Reichstag.

Sedaj bi nam bili morali torej odstopiti del oblasti. Nasprotno! Sedaj šele je pričelo preganjanje, ki se je stopnjevalo v nedogled. Bila je neprestana borba, ki se je posluževala tedaj tudi terorja. Dragocene člane stranke smo takrat izžubili, ki so jih zavrtno umorili. V teh letih so našli 40.000 nacionalsocialističnih ranjencev. Nato je prišlo leto 1932. Prve predsedniške volitve so bile udarec nazaj. Pri drugih predsedniških volitvah je bila stranka že zopet v formi. Nato so sledile volitve za volitvami, udarec za udarcem v tej borbi za notranjo oblast v državi. Bila je to borba, v kateri je bilo riskirano vse. Mnogi so morali v tem letu umreti, številni člani stranke so romali v zapore. Potem je prišlo l. 1932 z ogromno zmago. Vse je klicalo: Sedaj je napočila ura prevzema oblasti. In ta ura je zopet pretekla, ker se je tako moralo zgoditi. Potem je prišel zopet udarec nazaj, potem še zadnja bitka in končno dan, katerega se danes spominjamo.

Tedaj, moji sonarodnjaki, tu sem vam na kratko obrazložil vse, da bi vam pokazal eno: zmaga, ki jo prostavljamo danes, nam ni padla kot lahek dar v naročje, ta zmaga je bila zvezana z naporom, pomanjkanjem, neprestanim delom in udarci brez primere. In če bi bili 25. januarja nekoga vprašali: »Mislite, da bo ta človek — misliti so itak mene — prišel kedarkoli do oblasti?« bi bil še 25. in 29. januarja zagotavljal: »Nikdar!« In ko sem 30. januarja prišel do oblasti, je dejal nek moder mož: »Samo za šest tednov.« In danes je preteklo devet let.

Sedaj vam moram, moji rojaki, omeniti še nekaj. Povedal sem vam že, kaj sem l. 1919/1920 našel o priliki nastanka stranke. Orisal sem vam položaj, kakršen je bil po mojem prvem velikem polomu. V par stavkih vam pa moram tudi priklicati v spomin, kaj sem prevzel na dan 30. januarja:

Bila je dedščina, ki je že nikdo ni več hotel prevzeti. Vse je bilo ruinirano, gospodarstvo uničeno. Sedem milijonov ljudi je bilo brez dela in to je rastlo iz tedna v teden. Sedem milijonov delavcev za kratko delo, dočim so finance Reicha izkazovale gigantski deficit treh milijard. Dežele so imele ogromne deficite, občine so bile zadolžene, kmetijstvo je stalo pred zlomom, pred rubežnjo zemlje, trgovina je bila ohromela, promet je stal, trgovske plovbe skoraj ni bilo in Nemčija se je zdela mrtva. To sem takrat prevzel.

Dedščina ni bila sijajna, toda štel sem si v čast, nekaj prevzeti, in sicer ne v trenutku, ko prospeva, temveč v trenutku, v katerem so drugi rekli: »Tu je vse izgubljeno, tu ne more nikdo več pomagati.«

Jaz sem takrat tvegaj, nikakor pa nisem dvomil, da bi me bili kamenjali, ako ne bi bil uspel. Potem, ko bi me bili ubili, bi bili rekli: »To inate sedaj!« Jaz pa sem riskiral in mi smo dobili. V par letih smo obvladovali te probleme. 1933/34 sem napravil najprej v notranjosti red. Takoj sem odstranil politične stranke z vsemi priveski. Z ustanovitvijo Nemške delovne fronte pod vodstvom strankinega sodruga Leya sem dobil predpogoje za dokončno pametno ureditev gospodarskih problemov, ne da bi me bile motile dve strani. Ena na ta način, da je stalno rekla: »Jaz bom delavce izprlala«, druga pa: »Jaz bom stavkala«. Zalujoči so bili vsi deli.

Čas za-
temnitve

je od 19.
do 7.30
ure

PK.-Aufnahme:

Kriegsbericht Tölle (Wb.)

Sechs Wimpel flattern am Schrohr des Unterseebootes und künden von einem erfolgreichem Unternehmen

Prvi uspehi

Prišel sem stabilizirati nemško valuto, in sicer z brezobzirnim pritiskom od zgoraj, stabiliziral jo pa nisem samo od zgoraj, temveč tudi tako, da sem postavil za nemško marko tudi nemško produkcijo. To se danes izgovori zelo lahko. Takrat pa temu ni bilo tako. Če bi bilo tako lahko, zakaj pa tega niso storili moji nasprotniki? Obenem sem začel v Nemčiji potiskati vse tuje elemente, predvsem naše svetovne državljane.

V tem času pa sem pričel posamezne dežele dokončno vpotavljati v Reich. L. 1934 sem bil z notranjimi predpogoji gotov, ki so bili potrebni, da je nemški narod lahko užival sad svojega dela. Na mesto brezštevlnih dežel in parlamentov je obstajala samo še ena sama in edina suverenost Reicha. Na mesto brezštevlnih strank je bilo samo še edinstveno vodstvo nemškega naroda.

Namesto brezštevlnih gospodarskih organizacij je nastala samo skupnost vseh v eni roki. Seveda je vsak, ki je bil v svojih interesih ogrožen, najprej zabavljaj. Nikdo — ne na levici in ne na desnici — pa ne more tajiti, da je končno bilo vsem bolje kot poprej. Kar je moral eden morda v trenutku oddati, je zopet pridobil potom razuma, ki je bil podlaga vsem dejanjem, in potom uvidevnosti glede tistega, kar je bilo potrebno. 1935 je pričela borba na zunaj.

Vi vsi še veste: uvedba vojaške obveznosti, 1936 odstranitev pritiskujoče versajske verige, ki se je nanašala na Rheinland. S tem je bila vzpostavljena popolna suverenost Reicha. L. 1937 in 1938 je bila končana naša oborožitev, čeprav sem inozemstvu stavil več ponudb, da bi si to oborožitev prihranili. Priznati morate, moji rojaki, naj ste prišli odkoderkoli, povsod vidite dela miru, ki jih vsled vojne ne moremo dokončati. Povsod vidite naselbine, šole itd., čijih izgraditev nam je onemogočila vojna.

Gigantski program obnove

Preden sem vstopil v vojno, sem začel ogromen program kulturnega, gospodarskega in socialnega dela, ki sem ga deloma tudi končal. Povsod pa so nastali novi načrti, novi projekti, moji in mojih sodelavcev.

Ako si temu nasproti pogledam moje nasprotnike: Kaj so v resnici ustvarili? Njih drenjanje v vojno je bila lahka stvar, saj niso imeli pokazati nikakih mirovnihih dejanj. Ničesar niso ustvarili, kar bi bilo govorilo v njihov prilog. Ta brbljavec in pijanec Churchill, kaj je ustvaril na trajnih vrednotah, ta lažnjivi subjekt, ta lenuh prvega reda? Če ne bi bilo prišlo do te vojne, bi še stoletja govorila o naši dobi in tudi o nas vseh in o moji osebi kot stvaritelju velikih del miru. Ako pa Churchillu ne bi bila uspela ta vojna, kdo bi govoril o njem?

Tako pa bo vsekakor živel še nadalje kot uničevalec imperija, ki ga je uničil on in ne mi. Churchill je ena izmed klavernih herostratskih narav svetovne zgodovine, nesposoben, da bi ustvaril kaj pozitivnega, zmožen le v uničevanju. O njegovem pajdašu v Beli hiši sploh ne bi hotel govoriti, kajti to je le bedni blazuez.

Plutokratje so hoteli vojno

Vsekakor: čim bolj smo delali, tem bolj je bila Nemčija v redu, tem bolj je rastle sovraštvo. K temu je prišlo še bornirano sovraštvo družabnih plasti, da bi se socialni primer Nemčije mogel pod okoliščinami uporabiti tudi tam. Večkrat sem slišal inozemce, ki so rekli: »Toda pri nas so te nacionalsocialistične ideje neizvedljive.« Dejal sem jim, saj tega tudi ne zahtevam, saj nisem zato tu, da bi skrbel za srečo drugih narodov, odgovornega se čutim samo za svoj narod. K nočem brez spanja si pač ne bom dodal še takih za inozemstvo.

In kljub temu so rekli: »Ne, že sam primer zadostuje.« Primer, da je tisto, kar kvari dobro moralno.« Rekli so: »Vi se vozite z vašimi KdF-ladjami, mi ne moremo dovoliti vašega izkrcanja. To bi pokvarilo naše delavce.« Zakaj neki bi to pokvarilo delavce? Tega ne morem uvideti. Nemški delavec je delal več kot kedaj poprej, zakaj si ne bi odpohil? Ali ni pravcat dovtip, ako pravi mož iz Bele hiše: »Mi imamo svetovni program, ki naj priinese ljudem svobodo in pravico do dela.« Gospod Roosevelt, odprite oči, to imamo že davno v Nemčiji. Pojdite iz vrtoy našega strankinega programa, to so nacionalsocialistični nauki in ne vaši nauki, moj gospod! To je kriv nauk za demokrata.

Ali če pravi: »Hočemo, da dobi delavec tudi dopust.« To hočete zelo pozno, to smo že izvedli v praksi. Bili bi že mnogo dalje, da ni prišel gospod Roosevelt vmes. Ali če pravi: »Zvišati hočemo prosperiteto tudi za široke mase delavstva. Same stvari, ki stoje v našem programu. Lahko bi jih bil morda izvedel, da ni začel vojne. To smo mi storili tudi pred vojno.

Ne, te kapitalistične hlene niti ne mislijo kaj takega storiti. V nas vidijo le primer. Da bi spravili svoje lastne narode na limanice, morajo vstopati v naš strankin program ter lovit iz njega posamezne stavke, ti bedni nevedneži. In še to, kar delajo, ni popolno.

Proti nam je stal sklenjen svet. Seveda ne samo z desne, temveč tudi z leve strani. Levičarji so se bali, da bi se poskus posrečil. Kaj naj napravimo, če bo res odpravil stanovanjsko bedo, uvedel šolski si-

stem, po katerem lahko nadarjen sin kakršnihkoli staršev zavzame bogve kako postojanko. Kaj naj napravimo, če bo že sedaj napravil iz bivšega poljskega delavca državnega namestnika, ako bo res izvedel starostno skrb za ves narod, resnično zagisural vsemu narodu dopust, če bo gradil ladje in jih sploh postavil v urejen in zavarovan življenjski standard, kaj nam je potem napraviti? Saj mi živimo od tega, kar ni tu. Od tega živimo, zato moramo biti proti nacionalsocializmu. Kar so pa drugi ustvarili, so naši tovariši videli najbolje v Rusiji.

Sedaj smo devet let na krmilu. Boljševizem pa že od leta 1917, torej skoro 25 let. Vsak si lahko ustvari sodbo, ako primerja to Rusijo z Nemčijo. Kaj smo storili vse v teh devetih letih, kako izgleda nemški narod in kaj so ustvarili tam? O kapitalističnih državah sploh nočem govoriti. Te države se ne brigajo za svoje brezposelne, kajti ameriškanski milijonar ne pride v pokrajino, kjer životarijo delavci, dočim brezposelni delavec ne pride v bližino milijonarjev. Pač pa organizirajo gladovne pohode v Washington in pred Belo hišo, vendar jih razžene policija s pendreki in plinom solzavcem že medpotoma. To so stvari, ki jih v »avtokratski« Nemčiji ne najdemo. Mi opravimo taka vprašanja brez pendrekov in brez plima. Z drugimi besedami: »Imeli smo res sklenjen svet nasprotnikov proti sebi. Samo po sebi umevno je, da se je to v trenutku prevzema oblasti stopnjevalo. Poskusil sem z uvodom v neko določeno zunanjo politiko. Poznate jo že iz časa naših borb. S tremi deželami sem hotel priti v ožje razmere: Z Anglijo, Italijo in Japonsko.

Anglija proti vsakemu sporazumu

Vsak poskus, priti z Anglijo do sporazuma je bil popolnoma brezsmiseln. Bili so to ljudje, ki se dozdevno niso mogli ločiti od svojih predsodkov, pravtako pa tudi od svoje blazne ideologije in zarkanosti. V Nemčiji so videli sovražnika.

Ti ljudje se niti niso zavedali, da se je svet po njihovi veliki kraljici Viktoriji bistveno spremenil. Nikakor niso mogli razumeti, da ni Nemčija koncem koncev ogrožala njihovega imperija, temveč da se more vzdržati ta imperij samo v zvezi Anglije z Evropo. Nasprotno: Z Evropo so se borili ob vsaki priliki, prednjačil pa je mož, ki sem ga že parkrat omenil: Churchill. Vsak poskus, priti temu možu samo misel sporazuma, se je razbil ob njegovi trdni volji: »Imeti hočem vojno.« S tem možem se sploh ni dalo govoriti, okrog njega pa je stala klika Duff Cooper itd. Žalostno je, kadar se imenuje njihova imena, ker so same ničle. To so nezlomljiva jajca. Kakor padejo, tako ostanejo ležati nekaj časa. Lahko jih poljubno mečejo celo Angleži, kakor na primer Wavell, predolgo so ležala v apnu in več stoletij so naši stari nepomirljivi nasprotniki, da o židih sploh ne govorim. Bali so se, da bi jim mi prekrizali njihove načrte in njih življenje. Sovražijo nas, ravno tako, kakor jih moramo mi sovražiti. Na jasnem smo si pri tem, da bo vojna končala samo tako, da bodo ali iztrebljeni arijski narodi, ali pa bo izginilo židovstvo iz Evrope.

Oko za oko, zob za zob

Že 1. septembra 1939 sem izjavil v Reichstagu, varujoč se prengajljenega pre-

rokovanja, da ta vojna ne bo končala tako, kakor si to predstavljajo židje. Židje, ki računajo z iztrebljenjem evropsko-arijskih narodov. Rezultat te vojne bo uničenje židovstva. Prvikrat ne bodo izkrvavili drugi narodi, prvokrat se bo uporabilo stari židovski zakon: oko za oko, zob za zob.

Cimdalje se bodo te borbe razširile, tembolj se bo razširil antisemitizem. To naj si zapomni svetovno židovstvo. Ta antisemitizem bo našel svojo hrano v vsakem vojnem taborišču, v vsaki rodbini, ki se ji bo pojasnilo, zakaj mora doprinašati svojo žrtev. In tako bo prišla ura, ko bo največji sovražnik sveta vseh časov najmanj za eno tisočletje odigral svojo vlogo.

Globoko sem obžaloval, da je bil poskus sprave z Anglijo zamanj, karkoli sem tudi storil, kolikokrat sem ji ponujal svojo roko in karkoli sem ji sploh ponudil. Bil sem tem srečnejši, da sem zato z drugo državo našel tisto razmerje, ki smo ga nekoč želeli. To pa pravzaprav ni nikak čudež. Čudno bi bilo skoraj, ako bi se zgodilo drugače. Danes sem povedal se zgodilo drugače. Danes sem povedal neki deputaciji, da ni čisti slučaj, ako dva naroda v teku enega stoletja doživita isto usodo: Nemčija in Italija. Oba naroda sta se borila v preteklem stoletju za svoj državni preporod in zedinjenje. Prvikrat sta ti dve državi korakali v tesnem objemu. Potem sta šli zopet narazen in nista našli več svoje sreče.

Dva naroda - ena usoda

V obeh državah je izbruhnila skoro istočasno revolucija, čije ideje so si tako slične, kakor si to pri dveh narodih sploh moremo zamisliti. Obe revoluciji sta potekli skoro enako. Povsod težki udarci, na koncu pa zmaga. Obojih program je socialni in narodni preporod. Obe revoluciji izvajata svoj program nemoteno. Obe revoluciji vzbujata sovraštvo ostalega sveta. Obe revoluciji zadevata narode, ki na lastnih tleh kljub vsej pridnosti ne moreta najti vsakdanjega kruha. Oba naroda stojita nekega dne proti svoji volji pred istimi sovražniki in pred isto mednarodno koalicijo.

Pričelo je že leta 1935, ko se je Anglija brez vsakega povoda dvignila proti Italiji. Italija Angliji ni ničesar vzela. Toda Anglija ni hotela, da dobi Italija svojo življenjsko svobodo. Enako kakor pri nas, kjer Anglija pravtako ni hotela, da bi dobila Nemčija svobodo svojega življenja. Kaj smo vzeli Angliji? Kaj smo mogli vzeti Angliji, kaj Franciji ali celo Ameriki? Nič! Kolikokrat sem jim ponudil mir.

Sploh pa: kaj naj jim še ponudim? Bili so možje, ki so hoteli imeti vojno slično kakor Churchill. Z njimi je bila gotova klika in za temi podkupljivimi, pijanimi subjekti plačujoče sile mednarodnega židovstva. Na drugi strani je stal star iramazon, ki je mislil, da bo samo z vojno morda le nekoč ozdravil svoje bankrotno gospodarstvo ali pa pridobil na času.

Tako stojita obe državi zopet pred istimi sovražniki, in sicer iz istih razlogov. Prisiljeni sta, boriti se skupno na življenje in smrt.

Cetrtič: V obeh slučajih gre za moža, dva moža, ki sta prišla iz ljudstva, ki sta vžgala plamen revolucije in dvignila svojih držav. V zadnjih tednih sem v redkih prostih urah zelo mnogo čital o fašistični revoluciji Italije. Zdelo se mi je, kakor da bi imel pred seboj zgodovino svoje lastne stranke. Tako slična in enaka je bila ta borba z istimi sovražniki, z istimi argumenti, pravcati čudež. In sedaj se borimo tudi na istih bojiščih, Nemci v Afriki,

Italijani na Vzhodu. Borimo se skupno in nikdo se naj ne vara: To borbo bomo nadaljevali do skupne zmage.

Združenje velikih nemaničev

In sedaj se nam je priključila tudi tretja država, s katero sem hotel že vedno imeti dobre odnose. Vi poznate to deželo iz knjige »Mein Kampf«: Japonska. In tako so sedaj združeni veliki trije nemaniči in tako bomo videli, kdo bo v tej borbi močnejši: tisti, ki nimajo nič za izgubiti in vse za dobiti, ali pa tisti, ki imajo vse za izgubiti in ne morejo ničesar dobiti. Kaj hoče Anglija dobiti? Kaj hoče Amerika dobiti? Kaj hočejo vsi skupaj dobiti? Imajo toliko, da ne vedo kaj bi počeli s svojo posestjo. Malo ljudi na kvadratnem kilometru imajo prehraniti in nimajo tistih skrbi, ki nas tarajo. Ena sama slaba žetev pomeni za nas narodno nesrečo, dočim je njim ves svet na razpolago.

Skozi desetletja so nas izropali, izkoriščevali in stiskali, kljub temu pa niso odstranili svoje lastne gospodarske bede. Surovin imajo več, kakor jih sploh potrebujejo, in kljub temu ne najdejo pametne rešitve za svoje probleme. Videli bomo, komu bo Previdnost v tej borbi doznačila nagrado zmage: tistemu, ki je nudil vse in ki hoče drugemu, ki nima ničesar vzeti še poslednje, ali pa tistemu, ki brani, kar je njegova zadnja posest. Ako angleški nadškof prosi Boga, naj pošlje boljševizem nad Nemčijo in Evropo kot kazen, imam samo ta odgovor: v Nemčiji ne bo prišel. Ako pa Anglije ne bo zadel, je to drugo vprašanje. Potem naj poskusi ta stari gtešnik in bogoskrunec, če mu bo uspelo s svojo molitvijo, odvrniti to nevarnost. Angliji, Franciji in Ameriki nismo ničesar storili. Kljub temu je sledila leta 1939 vojna napoved, ki se je sedaj razširila.

Sedaj me morate v zvezi z mojimi celotnimi razvojem pa tudi prav razumeti. Nekoč sem izustil besedo, ki je inozemstvo ni razumelo. Dejal sem: Ako je vojna že neizogibna, jo hočem voditi kar sam, pa ne zato, ker mi je za slavo, nasprotno. Rad se odpovedujem slavi, kajti v mojih očeh to sedaj ni nikaka slava. Ponosen bom, ako mi Previdnost ohrani življenje, da bom lahko imenovan v zvezi z velikimi deli miru, ki jih mislim še ustvariti.

Leto 1918 se ne bo ponovilo!

Ker pa mislim, da se mora ta borba potegniti, ko je Previdnost že tako hotela dokončati po njeni volji, moram Previdnost le prositi, da me obremeni z bremenom te borbe. Nositi jo hočem in se nočem plašiti pred nobeno odgovornostjo. V vsaki uri, v kateri pride kaka stiska, jo hočem vzeti na sebe. Vsako odgovornost hočem nositi kakor sem jo nosil doslej. Imam največjo avtoriteto v tem narodu. Narod me pozna in ve, kaj sem v teh letih pred vojno imel v načrtih. Povsod so pričeli našega započetelega dela, deloma pa tudi dokumenti izvedbe. Vem, da mi ta narod zaupa. Srečen sem v tej zavesti. Nemški narod pa naj prešinja zavest, da se leto 1918, dokler jaz živim, ne bo ponovilo. Nikdar ne bom povsod zastave.

Srečen sem, da so se našim vojakom pridružili tako številni zavezniki. Na jugu Italija, daleč na severu Finska, vmes pa drugi narodi, ki prav tako pošiljajo svoje sinove na Vzhod. Najsi so to Romuni ali

Weltbild

Eichenlaub mit Schwertern und Brillanten für Galland. Der Führer hat Oberst Galland, der in unermüdlichem heldenhaftem Einsatz 94 Gegner im Luftkampf absoß, das Eichenlaub mit Schwertern und Brillanten zum Ritterkreuz des Eisernen Kreuzes verliehen. Oberst Galland wurde nach dem Tode von Oberst Mölders als dessen Nachfolger zum Inspekteur der Jagdflieger im Luftwaffenführungsstab ernannt

Madžari, Slovaki ali Hrvatje, Spanci ali Belgijci, celo Francozi se udeležujejo te borbe in povrh še prostovoljci naših germanskih držav na severu in na zapadu. To je danes že vojna Evrope. In končno na vzhodu kot nov zaveznik Japonska, ki je nekemu gospodu že izbila njegove smešne fraze.

O vojni saml hočem le malo govoriti. Tu že govori zgodovina. 1939 izbrisanje Poljske, 1940 Norveška, Francija in Anglija, Holandska in Belgija, leta 1941 najprej Balkan in potem končno država, o kateri nam je Mister Cripps pred par dnevi v svoji brbljavosti zatrjeval, da se je že pred leti pripravljala na obračun s Nemčijo. Zapopadel sem to v trenutku, ko sem se zavedal, da so igrali neokrito igro. Ko sem izvedel, da Churchill na svojih tajnih sejah govori o novem zavezniku, mi je bilo vse jasno. In ko se je Molotov tu v Berlinu poslovil pod vtisom njegovih odklonjenih zahtev, je bilo jasno, da je bil ta spopad neizogiben.

Hvaležen sem usodi, da me je postavila na vrh Reicha in da sem 14 dni ali tri tedne poprej lahko izvedel prvi udarec. Ako se že mora vršiti borba, stojim na stališču, da je prvi udarec že lahko odločilen.

Večno junaštvo

To smo doživeli tudi v Vzhodni Aziji. Japonski čestitamo, da se ni dala provocirati še naprej od teh lažljivih subjektov in da je kratkoma udarila.

In tako se borijo od 22. junija vse do danes vojaki naše vojske in Waffen-SS na vzhodu v borbi, ki bo nekoč zgodovinski slavonspej našega naroda. Na morju pa bodo naše pomorske sile, naše podmornice, uničile, kar je hotel prezident Roosevelt. Roosevelt je hotel vedno z novimi deklaracijami ameriških področij iztisniti nemške podmornice s papirnatiimi akti polagoma iz Oceana, ter jih stisniti v maj-

nen prostor, katerega bi angleške oborožene sile lahko branile.

In to, moji rojaki, je bil tudi povod nazadovanja števila potopljenega tonaže, ne pa morda pomanjkujoča kvaliteta ali padajoče število podmornic. Nasprotno! To število je ogromno naraslo! Kriva tudi ni bila morda manjkajoča hrabrost naših posadk, tudi ne nemožnost splošnega poseganja, temveč izključno ta metoda, ki nas je hotela z deklaracijami omejit v svobodi naše akcije.

Razumeli me boste, da sem se moral premazovati pri ocenjevanju, ali naj napravimo konec s temi lažmi, ali naj se obremenimo radi ljubelega miru še z novo omejitvijo.

Napad Japonske nas je končno rešil te stiske. Sedaj bodo morali na vseh Oceanskih sveta sestavljati svoje spremeljave in sedaj bodo videli delovanje naših podmornic. Kakšne načrte karkoli imajo: mi smo pripravljeni na vse od najvišjega severa do juga, od puščave do vzhoda. Eno jim mora biti jasno. Sedaj imajo opravka z drugo Nemčijo kod nekdanjo Nemčijo. Danes so trčili ob fridericijsko Nemčijo. Stojimo trdno. In kjer stojimo, ne oddamo niti pedi zemlje brez boja. In če ga oddamo, pride takoj naknadni sunek. Srečni smo, odkar smo večera izvedeli, da je naš Generaloberst Rommel s svojimi hrabriimi italijanskimi in nemškimi tanki in motoriziranimi odredi v trenutku, ko so misli, da je že poražen, naglo zaokrenil ter jih zopet pognal v beg. To bodo doživljali tako dolgo in tolikokrat, dokler ta vojna ne bo končala z našo zmago.

K tema rodoma orožja je prištel naša letalstva kot tretjega. Slava našega letalstva je večna. Kar je storilo letalstvo v arktičnem mrazu na severu in vzhodu ali v vročini puščave oziroma na zapadu, vedno je to junaštvo, ki se ga z odlikovanji sploh ne more poplačati. Vsi trije rodovi orodja vključujejo to, kar spada k njim, ker ne morem nobenega posameznega specialnega orožja posebej imenovati. Samo eno orožje moram vedno posebej imenovati: našo infanterijo.

In za vsem tem orožjem stoji prometna organizacija z desetstisoči in desetstisoči motornih vozačev in železničarjev, ki bodo premagali tudi najtežje naloge. Ni bilo lahko preiti iz premikalne vojne k obrambi na vzhodu. Obramba nam ni vsilil Rus, temveč mraz, ki je meril 38, 40, 41 in deloma celo 45 stopinj izpod ničle. V tem mrazu pa ne more nobena vojska, ki tega ni vajena, operirati, kakor ne more operirati v razbeljeni vročini puščave v vročih mesecih.

V trenutku, ko je bila ta prestava potrebna, sem smatral kot svojo dolžnost, pravzeto odgovornost za to tudi na svoja lastna ramena.

Najtežje je za nami

S tem sem se hotel mojim vojakom že bolj približati in na tem mestu jim hočem povedati, v kolikor silijo to na zaledenelih frontah: vem, koliko so storili, vem pa tudi, da je najtežje že za nami.

Danes je 30. januar. Zima je bila veliki up vzhodnega nasprotnika. Zima mu tega upa ne bo izpolnila. V štirih mesecih smo prišli skoro do Moskve in Leningrada. Štirje zimski meseci na severu so sedaj minuli. Sovražnik je na nekaterih mestih prodiral par kilometrov in je pri tem žrtvoval hekatombe krvi. To mu je morda vseeno. Toda v par tednih se bo na južno zimo zlomila. Potem se bo širila pomlad počasi proti severu, ted se bo talil in pri-

šla bo ura, ko bodo tla zopet trda in ko bo nemški musketir na njej zopet lahko operiral. Novo orožje bo prišlo iz domovine, ko bomo tolkli sovražnika in maščevali tiste, ki so postali samo žrtve to zime.

Laško vam rečem, da vojak na fronti ni izgubil zavesti svoje premoči nad Rusom. Zaliti bi ga, ako bi ga primerjali z onimi. Odbočilno pa je, da je prestava od napada k obrambi uspela in lahko rečem, da je res uspela. Te fronte stojijo. Kjer so Rusi na posameznih mestih prodrli ter mislijo zavzeti kake vasi, niso našli nikakih vasi, temveč samo razvaline. Kaj pomeni to napram tistemu, kar smo zasideli mi, kar bomo spravili v red in kar bomo pričesli s spoudljivo uredili.

Domovina je fronte vredna

Kajti za to fronto stoji nemška domovina, ki je fronte vredna. Zadnjič sem spričo spoznanja, da je bilo vse to, kar smo pripravili za obrambo pred sovražnikom na vzhodu, še pomanjkljivo, apeliral na nemški narod. Temu narodu sem se hotel posebno zahvaliti. Ta apel je bil tudi glasovanje. Če drugi govorilo o demokraciji, je to prava demokracija.

Izkazala se je v teh dneh. Vem, da so polagali svoje darove mnogi mali ljudje, toda tokrat je bilo tudi mnogo takih, ki so se težko ločili od svoje dragocene kožuškovine, kar prej nikdar ne bi bili storili. Darovali pa so danes kljub temu v spoznanju, da je najmanjši musketir več vreden kot najdragocenejši kožuš. Skrbel sem tudi za to, da se pri tem ni dogajalo tako, kakor v svetovni vojni, ko je domovina oddajala baker in ko je družba za oddajo bakra izplačevala 2260 procentno dividendo. Takrat je domovina oddajala usnje in neka družba za uvodčevanje usnja je izplačevala 2700 procentno dividendo.

Kdor hoče v Tretjem Reichu obogatiti kot vojni bogataš, mora umreti. Nikdo ne ve, ali ni tam spredaj kak mali ubogi musketir, ki bi mu par rokavic lahko rešilo roko, ali pa bi ga zaščitil pred mrazom topli jopič, ki bi mu ga doma nekdo ukradel. Ščutil bom interese vojakov in vem, da stojl v tem prizadevanju ves narod za menoj.

Tako zamorem zagotavljati na današnji dan: Ne vem, kako bo poteklo to leto. Ali bo vojna v tem letu končana, ne morem nikdo reči. Vem le eno: kjerkoli se bo pojavil sovražnik, ga bomo tolkli tudi v tem letu, kakor doslej. Leto 1942 bo zopet leto velikih zmag. In kakor sem nekoč ob vsakem času nosil zastavo, je bom uprav sedaj držal zelo visoko, saj se nahajam danes v povsem drugem položaju.

Za nami je velika in slavna zgodovina in tako radi primerjajo s to zgodovino. V tej zgodovini so se nemški junaki borili v doždevno breznadnih porazih. Ne smemo pa primerjati s fridericijsko dobo. K temu nismo upravičeni. Imamo najjačje vojsko na svetu. Imamo najjačje letalstvo na svetu.

Friedrich Veliki se je moral boriti proti premoči, ki je bila naravnost ogromna. Ko je vodil prvo šlezijsko vojno, je stalo 27 milijonov Prusov proti državi, ki je imela takrat že vsekar 15 milijonov. Ko je moral voditi tretjo vojno v sedmih letih, se je nahajalo 3,8 milijonov Prusov proti 50 ali 54 milijonov drugih. Mož z železno voljo je kljub vsem protitudarjem visoko držal svojo zastavo. Nikdar ni obupal, in če se ga je loteval obup, se je

zopet zbral in vzel zastavo v svoje močne roke. Kaj hočemo govoriti danes o sebi!

Pred seboj imamo sovražnika, ki je številčno morda lažji, toda spomlad se bo tudi to spremenilo. Zopet ga bomo tolkli, kajti zopet bo prišel naš čas.

In tako bo povsod. Predvsem pa: imamo zaveznike, ni več tako, kakor v svetovni vojni. Kar je storila samo Japonska na vzhodu, ne moremo niti oceniti. Tudi nam ne preostaja nič drugega kot pot borbe in pot uspehov. Najsi je ta pot težka ali lahka, nikdar ni težja kakor je bila pot naših prednikov.

Ne smemo pa pričakovati, da bo ta pot lažja. S tem pa se šele prav zavedamo žrtev, ki jih doprinašajo naši vojaki. Kdo razume to bolje kot jaz, ki sem bil nekoč sam vojak!

Prvi vojak Reicha

Tudi danes sem samo prvi musketir Reicha. V času, ko sem bil samo vojak, sem izpolnjeval svojo dolžnost, ravno tako nemoteno jo izpolnjujem danes. Razumem bof vseh mojih tovarišev in vem, kako je z njimi.

Radi tega ne morem in se nočem posluževati fraz. Tega ne bi razumeli. Lahko jim samo povem, da domovina že pričinja pojmovati, koliko trpijo. Domovina že sluti, kaj se pravi, pri 35, 38, 40 ali 42 stopinjah mraza ležati v snegu in ledu ter se boriti za Nemčijo. Ker pa domovina vse to vé, bo storila vse, kar je v njenih močeh. Ona hoče delati in bo tudi delala. Jaz sam jo moram pozvati:

Nemški rojaki doma, delajte, izdelajte municijo, izdelajte orožja in municijo! Na ta način šedite tam spredaj življenja!

Izdelajte transportna sredstva, da bo vse to prišlo na fronto! Potem bo fronta stala, izpolnjevala bo svojo dolžnost in potem bo nemška domovina pomirjena. Molitev tega hudičevega duhovnika, ki želi Evropi kazen v obliki boljševizma, se ne bo izpolnila, pač pa se bo izpolnila druga molitev:

Bog, daj nam moč, da si ohranimo svojo svobodo, našemu narodu, našim otrokom in vnukom, in ne samo nemškemu narodu, temveč tudi vsem drugim narodom Evrope. Kajti to ni vojna, ki jo vodimo tokrat samo za nemški narod, temveč za vso Evropo in s tem za vso človečanstvo.

Pozdrav vseh zavednih Spodnještajercv je

„Heil Hitler!“

Ako želite, da Vam Vaš pismonoša

Štajerskega Gospodarja

vsak teden prinese na dom, Vas prosimo, da ta tednik takoj naročite pri pismonoši ali pa na pošti. Pismonoša prevzame od Vas naročnino — četrtletno RM 1.20, ter Vam bo prinašal časopis. S tem si pridobite naročevanje pri upravi in nakazovanje naročnino.

Vsak pismonoša sprejema naročila in naročnino za »Štajerskega Gospodarja«.

Vojni dogodki preteklega tedna

Benghasi zopet osvojen - Zopet 13 ameriških ladij potopljenih - V januarju je bilo potopljenih 65 sovražnih ladij - Nad 15 milijonov ton - Singapur vedno bolj ogrožen - Uspehi na vzhodni fronti

29. januarja je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo razveseljivo vest, da so nemške in italijanske čete imenovanega dne zjutraj zavzele Benghasi v Severni Afriki.

Na vzhodni fronti je bilo ob koncu preteklega tedna manj borb, in sicer radi snežnih metežev, bolj živahno je bilo zato v krimskem odseku, kjer so nemške in romunske čete uničile neko sovražno skupino. Na fronti ob Donecu so naše čete zavrnile lokalne boljševiške napade. Lastni protinapadi so bili uspešni. Bolj intenzivne borbe so se medtem vršile na severni fronti.

Velik uspeh so dosegle nemške podmornice v severoameriških in kanadskih vodah, kjer so po poročilu z dne 30. januarja v nadaljevanju svojih napadov potopile 13 ladij s skupno 73.000 tonami. Pri teh napadih se je zlasti obnesla neka podmornica pod poveljstvom Korvettenkapitän-a Kals-a. Dosedaj so nemške podmornice skupno potopile 43 ladij s skupno 302.000 tonami.

V vojni proti Angliji je bilo zabeleži po dnevu in po noči napadov nemškega letalstva na pozamezne sovražne trgovske ladje. Nemška letala so bombardirala oskrbovalne industrije neke luke ob škotski obali ter vojaške naprave na jugu in jugovzhodu otoka. V času od 21. do 30. januarja je izgubila Anglija 38 letal, od teh 15 nad Srednjim morjem in v Severni Afriki. V istem času je nemško letalstvo izgubilo 18 letal.

Na vzhodu je dosegla skupina nemških infanterijskih in tankovskih odredov pod vodstvom Generalmajorja Breith-a severovzhodno od Kurska lep uspeh. Tam je vdrla neka sovražna skupina, broječa več divizij, v nemške črte. Imenovana skupina je vrgla sovražnika iz postojank ter proti vzhodu.

Na vzhodnoazijskem bojišču so dosegli Japonci preteklo soboto zvečer velik uspeh: zavzeli so Johru Bharu. Tako so prispeli Japonci tik pred otoško trdnjavo Singapur, ki je že več dni izpostavljena najljutejšim letalskim napadom Japoncev. Bliskovita vojna Japoncev na malajskem polotoku je bila kronana vse do Singapurja s polnim uspehom. V 55 dneh so Japonci prodrli 1000 kilometrov globoko skozi malajske prašume do singapurskega otoka.

V Severni Afriki oziroma Cirenajki so nemško-italijanske čete po novih uspehih svojih operacij zavzele Barce in El Abiar.

Nemške podmornice so pred kanadsko obalo potopile nekega rušilca, zapadno od Gibraltarja neko korveto, ob obali Cirenajke in pred Murmanskom pa dve stražni ladji.

V času od 24. do 30. januarja je iz-

gubilo sovjetsko letalstvo 164 letal. 94 jih je bilo sestreljenih v letalskih bitkah, 13 jih je zbil nemška protiletalska artilerija, ostanek je bil na tleh uničen.

Ob Donecu je napadal sovražnik v valovih ter je pognal štiri regimente proti nemškim postojankam, toda vsa njegova prizadevanja so bila zaman. Sovražnik je bil v teh hudih bojih popolnoma uničen. Pred enim samim nemškim regimentom, ki je nosil glavno breme obrambe, je izgubil sovražnik 885 mrtvih in 1100 ranjencev.

Otok Malta je bil v preteklem tednu s strani nemškega in italijanskega letalstva ponovno, in sicer po dnevu in po noči, uspešno bombardiran.

Borba proti sovražni oskrbovalni plovbi je bila v mesecu januarju zelo uspešna. Mornarica in nemško letalstvo

sta potopila skupno 63 trgovskih ladij s skupno 400.600 tonami. Podmornice same so potopile 56 ladij s 367.600 tonami. Angleška mornarica je izgubila v istem času v borbi z nemškimi edinicami tri rušilce, eno podmornico in en hitri čoln. Z bombami ali torpedi pa so bile poškodovane 1 križarka, štirje rušilci, en minolovec, ena stražna ladja in 28 trgovskih ladij.

V Severni Afriki so nemške in italijanske čete po zelo uspešnem protisunko Generalobersta Rommela zasledovale umikajoče angleške čete ter se nahajajo v podiranju proti Darni. Indijske čete, ki naj bi bile krile angleški umik, so bile poražene.

Najvažnejše dogajanje pa se pripravlja sedaj pred otokom Singapurjem, kjer so Japonci v sredo ob 18. uri zvečer pričeli svojo generalno ofenzivo na to ogromno in življensko važno angleško postojanko v Vzhodni Aziji.

Do konca leta 1941 je bilo potopljeno 14.702.053 ton sovražnega trgovskega ladijskega prostora. Z ozirom na dejstvo, da je bilo po novem letu potopljenih nadaljnjih 400.000 ton, je s tem prekoračeno število 15 milijonov sovražne tonaže.

Pod pritiskom Rooseveltove vlade

Iz Berlina poročajo: Na osnovi sklepov konference v Rio de Janeiru so Brazilija, Urugvaj, Paragvaj, Bolivija, Ekvador in Peru pod pritiskom severoameriške vlade prekinile diplomatske odnose z Nemčijo, Italijo in Japonsko.

Akoprav gre pri tem za popolnoma prazno gesto, ki ne more niti najmanj vplivati na vojno dogajanje, se bodo Nemčija, Italija in Japonska ob danem času spomnile ustrežljivosti južnoameriških vlad ter bodo znale izvajati potrebne politične in gospodarske posledice.

Tag und Nacht Bomben auf Malta

Von Kriegsberichtler Hermann Kohler

Tag und Nacht werfen die deutschen Kampfgeschwader ihre Bomben auf Malta. In den letzten vierundzwanzig Stunden erlebte die britische Seefestung vierzehn Luftangriffe; sie ist Ziel der gewaltigsten Luftoffensive, die seit Kriegsbeginn gegen britische strategische Positionen geflogen wurde. Mit der gleichen Regelmäßigkeit wie die Kampfgeschwader fliegen die Fernaufklärer über die feindliche Insel, um die erreichten Erfolge und die Lage der beweglichen Ziele immer von neuem festzustellen. Docks, Lagerhäuser, U-Boot-Stützpunkte, Flugplätze und weitere Hafenanlagen zeigen die anheimliche Wirkung der deutschen Bomben.

PK. Es ist ein herrliches Stück Land, diese leuchtend grüne Insel inmitten des blauen Meeres, das Europa von Afrika scheidet, in Friedenszeiten angelaufen von zahllosen Vergnügungsdampfern, die den Reisenden aus aller Herren Ländern die Schenswürdigkeiten dieses Eilandes erschließen. Doch die Schönheiten interessieren heute nicht, denn diese Insel ist zugleich eine der stärksten Seefestungen des Erdballs

und in diesen Wochen der Brennpunkt im Kampf um die Herrschaft über den zentralen Raum des Mittelmeeres.

Brennpunkt des Kampfes um die Herrschaft über dem Zentral-Mittelmeer.

Als der Fernaufklärer am frühen Morgen die Insel anfliegt, begleiten ihn die deutschen Jäger. Über den dicht geballten Wolken ist der Raum über Malta schnell erreicht. Wenn nicht schon die eigene Orientierung genügt, so würde es das plötzlich einsetzende Flakfeuer sehlagartig beweisen. Sie schießt wie toll, die britische Bodenabwehr, und ihre Sprengpunkte erfüllen den Raum und den deutschen Aufklärer mit Hunderten von kleinen Wölckchen, die sich so friedlich ansehen und von denen jedes doch den Absturz bringen soll. Die deutschen Jäger suchen den Luftraum nach ihren englischen Gegnern ab, doch keiner will sich zeigen. Die Anwesenheit der deutschen Jäger scheint den Briten Respekt einzuflößen, sie vermeiden jedenfalls den Luftkampf um den einzelnen Aufklärer und überlassen seine Bekämpfung der Flak.

PK.-Aufnahme: Kriegsberichtler Kebler (Wb.)

Auf einer Nachschubstraße im Osten. Tag für Tag rollen die Nachschubfahrzeuge nach vorn und zurück

Schwere Schäden auf der Insel.

Da tut sich plötzlich ein großes Wolkenloch auf. Aus dem Licht der strahlenden Sonne stößt der Aufklärer hindurch, das Bildgerät läuft, und die ganze Besatzung sucht gespannt den Hafen von La Valetta und die um ihn gruppierten militärischen Anlagen ab. Und überall im Hafengelände zeigen große Krater, wo die deutschen Bomben der letzten Tage ihre Wirkung getan haben. Dort sind die sogenannten Docks zu erkennen, darunter das riesige Schwimmdock, das nach dem Weltkrieg von Deutschland auf Reparationskonto für England gebaut werden mußte. Das passiert kein zweites Mal mehr, denken die Männer in der Maschine und lassen ihre Blicke über die Trichterfelder weitergleiten zu den an den Kais liegenden Einheiten der britischen Kriegsmarine, bei denen genau festgestellt wird, welche Änderungen vom Gegner seit der gestrigen Aufklärung vorgenommen worden sind.

Mit bunten Strichen trägt der Beobachter die wichtigsten Feststellungen in seine Kartenskizze ein. Das immer wilder werdende Flakfeuer kann die Männer nicht an der restlosen Erfüllung ihres Auftrages hindern. Dann aber geht der Flugzeugführer wieder auf die alte Höhe über den Wolken, die die Maschine wenigstens der Sicht von unten entziehen. Noch im feindlichen Feuerbereich wird die Meldung über Wetter und Hafenbelegung nach Haus gefunkt und ehe der Aufklärer den Einsatzhafen wieder erreicht hat, ist auf Grund seiner Beobachtungen der Einsatzbefehl für den nächsten Angriff der Kampfgruppen aufgestellt.

Kannst Du schon gut deutsch?

Die

„Marburger Zeitung“

vermittelt Dir in deutscher Sprache alle Nachrichten aus dem Reich und Deiner Heimat. Jedes Postamt und jeder Briefträger nehmen Bestellungen für die „Marburger Zeitung“ entgegen.

Začetak nacionalsocialističnega gibanja

Ko je zdravniška veda Adolf Hitlerju leta 1918-19 v vojaški bolnišnici v Pasewalk-u vrnila vid, ki ga je kot frontni bojevnik izgubil vsled zastrupljenja z vojnim plinom na francoskem bojišču, se je podal v München, kjer je ostal še nekaj časa pri vojaki. V času krvave sovjetske republike v München-u so se ga seveda spomnili. Bilo je dne 27. aprila 1919, ko so trije rdeči gardisti vdrli v njegovo stanovanje, da bi ga aretirali, toda, hladnokrvna grožnja z orožjem jih je spodila.

Takoj po padcu rdeče vladavine v München-u so Hitler-ja poklicali v vojaško komisijo, ki je preiskovala dogodke, ki so se odigrali med revolucijo. Pri tem je Hitler imel priložnost, doprinesti dokaze svojega prepričanja. Kmalu nato so ga imenovali za izobraževalnega častnika pri nekem polku v München-u.

V istem svojstvu je nekega dne dobil povelje, da mora službeno obiskati in prisostvovati političnemu večeru, ki ga priredi nemška delavska stranka. Našel je zborovanje 25 oseb, na katerem je govoril neki profesor in se zavzemal za ločitev nemških južnih dežel od dežele Preußen. Hitler se je takoj javil k besedi ter profesorjevo mnenje odločno pobil. Par dni pozneje je dotična stranka Hitlerju poslala vabilo za sejo strankinega odbora s pripombo, da je sprejet v njeno članstvo. To ga ni ravno razveselilo, kljub temu se je vabilu odzval. Stranka je takrat imela šest članov. Adolf Hitler je postal njen sedmi član.

Ze prvi dan članstva je Adolf Hitler sklenil, da mora doseči najvišji cilj ter iz te sedemčlanske frakcije ustvariti gibanje, ki bo zajelo cel nemški narod. Užigajoča propaganda in vidno dobra organizacija sta tej mali stranki v trdem boju pomagali naprej. Oktobra 1919 leta je število obiskovalcev njenih večernih predavanj doseglo že 130, ki se je pozneje dvignilo

na 170, 220, 270 in 400. Število vpisanih članov je ob koncu leta 1919 doseglo 64 oseb.

Adolf Hitler, ki je pri vstopu prevzel vodstvo propagande, je deloval na to, da je že začetkom leta 1920 stranka začela z velikimi zborovanji ljudskih množic. Prvo tako zborovanje je bilo dne 24. 2. 1920 v slavnostni dvorani dvorske pivovarne (Hofbräuhaus), na katero je prišlo okrog 2000 oseb in sicer več kakor polovica marksistov, ki so prišli, da bi motili in razbili shod. Ko je pa Hitler prečital medtem že sestavljen strankin program, je bil od poslušalcev deležen burnega navdušenja in pritrjevanja.

To je dalo stranki temelj za nadaljnji razvoj. Že 21. aprila 1920 so v Rosenheim-u ustanovili prvo krajevno skupino nemške nacionalsocialistične delavske stranke izven München-a. Še v istem poletju je Führer stranki dal zastavo s kljukastim križem, strankino značko in trak na rokav. Decembra 1920 je gibanju preskrbel glasilo »Völkischer Beobachter«. Stranka je ob zaključku leta 1920 štela 3000 vpisanih članov.

Nemško nacionalsocialistično gibanje je nato rastlo in se širilo, hkrati pa je pa začela državna oblast kritično opazovati. Možnost zatiranja in potlačanja je bila velika, če bi ne bila dva visoka policijska uradnika v München-u in sicer Ernst Pöhner in dr. Wilhelm Frick, ki sta uvidela pravi smisel gibanja in se jima je posrečilo zatiranje zavirati.

Dne 29. julija 1921 je zbor nacionalsocialistične delavske stranke izvolil Hitlerja za svojega prvega predsednika. Takoj nato se je stranka, ki se je do takrat vodila tovariško in je odloke sklepala s parlamentarno večino glasov, preoblikovala v pokret, ki je slonel na sistemu voditeljev. Max Amann, frontni tovariš in Feldwebel v polku, kjer je služil Führer, je prevzel vodstvo administrativnih in tiskovnih del stranke.

Weltbild
Neuer Stabschef des italienischen Heeres. Armee general Vittorio Ambrosio übernahm das Amt des Stabschefs des Heeres

GOSPODARSTVO

Otvoritev razstave Reichsnährstand-a v Marburg-u

Potovalne poučne razstave Reichsnährstand-a imajo namen, podeželsko prebivalstvo spodbujati k naprednemu gospodarjenju ter mu razkazati naloge Reichsnährstand-a. To dokazuje tudi razstava, ki jo je minulo nedeljo kot zastopnik Landesbauernführer-ja, Landeshauptabteilungsleiter Hans Scholze, tačasni Kriegsverwaltungsrat v Marburg-u, otvoril. Pri tem so bili navzoči predstavniki oblasti, organizacije Steirischer Heimatbund ter stranke in vojske. Otvoritelj razstave je med drugim izvajal, da so dosednji uspehi dokaz, da se storitve kmečkega prebivalstva na Spodnjem Štajerskem še lahko povečajo. Pot in spodbuda jim v tem naj bo ravno ta razstava, ki v slikah prikazuje najvažnejše, kar mora kmečko prebivalstvo znati na področju socialnega skrbitstva, pridelovalne bitve in tržnega reda.

Od storitev v lastnem okrožju je omeniti posebno razstavo zavoda Landfrauenschule Witschein, to je podeželska ženska šola, ki razkazuje svoja lepa ročna dela iz lanenega pre-

diva in volne ter izdelka kmečkega gospodarjenja za zalogo ali rezervno. Poseben razstavní oddelek ima tudi Obst- und Weinbauschule (sadjarska in vinorejska šola) v Marburg-u ki ima nalogo, izobraževati strokovnjake za Spodnjo Štajersko. Ravno v vinarstvu je na Spodnjem Štajerskem še mnogo možnosti. To nam dokazujejo hektolitrske številke vinskega pridelka, ki so v starem delu Štajerske še enkrat tako visoke. Nadaljnji oddelek razstave slika podeželski gospodinjí olajšave pri njenem delu. So pa tudi oddelki za čebelarstvo, kmetijske strokovne knjižice ter za zaščito ptic in živali. Kako se prepreči nezgode, se vidi iz razstave Landwirtschaftliche Berufsgenossenschaft (kmetijske poklicne zdruge) Südmark. Razstavo pa izpopolnjuje bogata izbira kmetijskih strojev. Vaški kino ter dobra vinska poskušnja skrbita za razvedrilo.

24 Raiffeisen blagajn pa priča, kako se je v okrožju Marburg utrdila gospodarska varnost kmetij.

Pridelujte sočivje tudi v vinogradih

Piše Ing. Reiter, Landesbauernschaft Südmark.

Kakor se je že v raznih strokovnih listih pisalo, bodo letos tudi vinogradi pomagali povečati pridelovanje sočivja. Pri tem ne gre krivo tolmačiti, da so vinorejski strokovnjaki pred vojno bili proti gojitvi stranskih rastlin med vinsko trto, kar danes propagirajo.

Zadnja leta se je pridelovanje sočivja v kmetijstvu z vso silo dvigalo. Posebno lansko leto so v tem pogledu bili doseženi najboljši uspehi. Zahteve, stavljene vsakemu vojaku in vsakemu poedinemu delovnemu človeku v domovini so tako ogromne, da je večja potrošnja sočivja navedna. Razen tega prehranjujemo ogromno število inozemskih delavcev in še večje množice vojnih ujetnikov. Vsak bližnji pretres je tukaj odveč. Nemčija pozna v tej zadevi samo eno parolo, in sicer, da mora celokupno prebivalstvo Reich-a biti nasičeno ter svi ljudje, ki jim je le mogoče na kakšen način k pridelovanju živil prispevati, to tudi stvarno storiti.

Radi tega tudi mi vinogradniki!

Jasno je, da s tem ne smejo nastati nikakršne večje obremenitve in tudi vinska trta z vmesnimi nasadi in posevki ne sme trpeti. Vsi ti momenti so dobro premišljeni in preudarjeni. Za gojitev sočivja pridejo v prvi vrsti tiste ploskve v posevkih, ki so bile krčene in se jih še ni moglo uporabiti za sadike, nadalje omejki in vozare med obdelanimi gredami ter drugače pripravni neizrabljeni prostori. Vmesne rastline je gojiti tudi v novih vinogradnih nasadih, izpolniti se pa morajo tudi vrzeli, ki jih je v starih vinogradih morebiti povzročil mraz.

Kaj le treba pridelovati?

1. Na krčevinah se lahko goji vse. Zelje, pozen ohrovt, kolerabica, nizek fižol, fižol

na rajicah, paradizniki, korenje, česen, čebula, por, rdeča repa (rona), ptičja salata, paprika itd. Zbirati je seveda tiste vrste sočivja, ki jim bo zemlja odgovarjala in ki bodo dala zadovoljiv pridelok. Gotovo ne bo nikdo na strmeh in kamenitem prostoru gojil zelja, ki zahteva veliko vlage, da dobi lepe glave, medtem ko bi na istem prostoru kakšen nizek fižol še vedno lahko uspeval. Stojim na stališču, da vsaka kmetica ve, kaj je treba gojiti.

2. Za porastlinjenje novih prostorov pride samo nekoliko rastlin in posevov in sicer takih, ki zemljo preveč ne izrabijo in ki ne delajo mnogo sence. Priporočam torej: korenje, nizek fižol, čebul, česen, por, rono in ptičjo salato. Posevki so lahko med trtami ali pa v vsaki drugi vrsti, dani ovir in zavlačevanja pri obdelovanju zemlje. Našteto sočivje nima veliko zahtev v pogledu zemlje ter mu tudi brizganje z bakreno galico ne škoduje.

3. Vrzeli, ki so nastale v starih vinogradih naj se izpolnijo s paradizniki, rajčnim fižolom, korenjem, rdečo repo, česnom, čebulom, ptičjo salato in papriko.

Vinogradniki dobijo pri bodočih zborovanjih ali pa od vinogradnih čuvajev obvezne izjave, v katere se bo upisalo kakšno in koliko sočivja mislijo pridelati. V tistih obveznih izjavah je tudi vprašanje, če ima vinogradnik lastna semena, ali mu ga mora Landesbauernschaft proti plačilu dobaviti.

Kaj je važno!

Jaz sem trdno prepričan, da bodo vsi vinogradniki storili svojo dolžnost napram ljudstvu ter pridelali sočivje. Sočivje samo pridelati pa ni dovolj. Sočivje se mora pri oddajalščih oddati, da bo s tem pomagano vojakom-bojevnikom in mestnemu prebivalstvu. Temu je dodati, da

Kranke Zähne

vermindern unsere Leistungskraft.

Wir haben deshalb die Pflicht, die Zähne morgens und erst recht abends gründlich zu pflegen.

Chlorodont

weist den Weg zur richtigen Zahnpflege. Verlangen Sie kostenlos von der Chlorodont-Fabrik, Dresden N 6, die Schrift: „Gesundheit ist kein Zufall“.

mora biti sočivje, ki se ga bo oddajalo, brezhibno, da se na transportih ne poškoduje in da se vagone ne bo uporabljalo za prevoze slabega sočivja. Vinogradniki manj ali bolj zaokroženega področja naj po možnosti pridelajo sočivje enake vrste, da se olajša prevzem in razdelitev.

O prometnih predpisih

Pri prometnih kontrolah se je ugotovilo, da so predpisi o zatemnitvi vozil še večje nejasni. Ker so vsi tozadevni ukrepi v veljavi tudi na Spodnjem Štajerskem, podajamo v nastopnem najvažnejša določila, ki jih je treba poznati in se po njih ravnati.

Svetilke na kolesih morajo biti tako zatemnjene, da oddajajo svetlobo samo na 1-centimetrski vodoravni odprtini v sredini. Svetilke, ki svetijo navzgor, pa morajo biti tako zasenčene, da pada svetloba za razsvetljavo vozne ceste samo navzdol. Električne svetilke zadaj na kolesih, ki nosijo znak »PTR« zavoda Physikalische Technische Reichsanstalt, ali pa če so opremljene z električno žarnico »6 V/0,04 A«, ni treba zatemniti. Pri vseh drugih svetilkah zadaj na kolesih se mora svetloba z barvanjem žarnice zmanjšati, pri čemur se barva luči ne sme stvarno spremeniti.

Vozovi morajo v temi ali v veliki megli imeti spredaj po dva in zadaj po eno rdečo svetilko. Slednja mora biti nameščena med sredino in levim zunanjim robom voza. Svetloba svetilk, ki označujejo voz spredaj in zadaj, se mora s primernim prebarvanjem plinskega cilindra zmanjšati in sicer toliko, da je še kakih 200 metrov daleč vidna, ki se pa na 500-metrsko oddaljenost ne sme več opaziti. Tudi barva teh luči se ne sme spremeniti.

Ročni vozički na en meter širine morajo tudi v temi in v veliki megli na zadnjem delu vozička med sredino in levim zunanjim robom imeti rdečo svetilko, ki mora biti zatemnjena kakor pri vprežnih vozovih.

Ker imajo prometno-kontrolni organi stroga navodila, da vse prestopke zoper predpise o zatemnitvi prijavijo v svrhu kaznovanja, je skrajni čas, da se vse te predpise izvaja in vozila spravi v red.

× **Ceno spodnještajerskemu premoğu** so določene s posebnim rešenjem šefa civilne uprave, ki je objavljeno v uradnem listu (Verordnungs- und Amtsblatt) številka 63, z dne 27. januarja 1942.

× Vzorčnega veleselja v Hermannstadt-u v Romuniji, ki ga priredijo avgusta t. l., se bo udeležila tudi Nemčija.

× Trgovska pogodba med Italijo in Slovaško, ki so jo nedavno ratificirali, bo omogočala izmenjavo blaga med obema državama. Slovaška bo v Italijo izvažala goveda, ječmen, alkohol, jeklo, celulozo in papir, iz Italije bo pa dobivala stroje, tekstilije, avtomobile, sočivje in sadje.

× Italijansko kmetijstvo poseduje 28,5 milijonov hektarjev zemlje za izkoriščanje. V to ploskev so všteti tudi gozdovi. S kmetijstvom se bavi 8,7 milijonov ljudi, to je 48% celotnega v gospodarstvu delujočega prebivalstva. 23 milijonov hektarjev je kmetijske zemlje, 5,5 milijonov pa gozdarstva. Njiv je 50%.

× Novo velepodjetje na Balkanu je tvrdka Soc. Autotrasporti Dalmazia e Montenegro. Gre za italijansko avtomobilsko industrijo, pri kateri so udeležene tudi Fiat avtomobilске tovarne. Tvrdka bo ustanavljala avtomobilska in avtobusna podjetja, ki bodo iz Dalmacije in Črne gore prevažale ljudi, blago in pošto ter trgovale z avtomobilskimi izdelki in petroljem.

× 32.000 srebrnih lisic gojijo danes po vzrejalščih Norveške. Številčno stanje teh dragocenih kožuharjev je pred vojno doseglo 100.000 repov.

× Romunsko perutinarstvo je v minulem letu vrzelo 6 milijard lej. Vrednost jajc je dosegla 7 milijard lej. Izvozilo se je okrog 1500 vagonov jajc in 4 milijone komadov perutnine.

× Odpadke zbirajo. Angleški minister dela je odredil, da se zbirajo po celi državi odpadki jekla in železja, ker je uvoz iz Amerike otežkočen.

× V Egiptu pridelujejo žito namesto bombaža. Egiptovska vlada je izdala odlok, po katerem je v gornjem toku Nila prepovedano gojiti bombaž. Prepoved velja tudi za provinci Manufia in Galobia. Ploskev, ki postane na ta način prosta, se mora posejati z žitom. Ukrep se utemeljuje z dejstvom, da je zadnja žetev bila slaba in da se mora primanjkljaj, ki ga je težko nadoknaditi z uvozom, kriti iz lastnih pridelkov.

× Japonska trgovska mornarica je svojo tonažo od leta 1914, ki je znašala 1,7 milijonov, zvišala na 5,63 milijonov bruto-registerskih ton.

× Tri brezmesne dneve imajo v Švic, ker je otežkočen uvoz mesa in živine. Meso pa kljub temu ni racionirano.

× Gospodarstvo Oceanije. Pod Oceanija se razume vse množestevilne otoke, ki ležijo v južnem delu Velikega ali Tihga Oceana. To otočje pa ni samo važno v vojaškem pogledu z ozirom na morske ceste, važno je tudi iz gospodarskih vidikov. Na poljedelskem področju je Oceanija zadnje čase postala važna v pridelovanju kakava, sladkorja, sladkorne trse, anan, banan in kavčuka. Tudi kokosovi orehi in kopra predstavljajo važne pridelke, ki se jih mnogo izvažajo. Pri tem je omeniti še rudarstvo, ki pridobiva fosfat, krom, nikel, baker in petrolej. — Kakor znano, je Japonska po zasedbi Guama, Wake-ja in še nekaterih drugih otokov s svojimi letalskimi in mornariškimi silami začela ogrožati tudi Oceanijo.

× Petrolejski vrelci v Pacifiku. Največ petroleja v tem vojnem pasu pridobijo na otoku Sumatra, 4.760.000 ton se ga je vsakoletno razposlalo v svet. Sumatri sledi otok Borneo z 2.720.000 tonami. Petrolej pa pridobivajo tudi na Javi in Ceramu. Leta 1938 so ga na Javi pridobili 950.000 in na Ceramu 80.000 ton.

UMNI KMETOVALEC

Ravnanje z zdravo in obolelo živino

Domača živina je — največkrat edini — zaklad našega malega kmetovalca. Kako zelo je naše kmečko ljudstvo navezano na svojo živino, vidimo že iz tega, ker naši kmečki ljudje še v svojo vsakdanjo molitev vpeljujejo prošnjo, „da bi ostali zdravi mi in naša preljuba živinca“.

V resnici se pri marsikateri mali kmetiji zaziblje gospodarstvo v temeljih, če ena ali druga izmed domačih živali zbolijo ali celo pogine. Pa saj to ni čudno! Zavarovanje domače živine, ki je v kmetijsko naprednih državah že dolgo v veljavi in ki štiti kmetovalca pred škodo v primeru nesreče pri živini, je našim kmetovalcem ostalo vse do danes neznano. (Kakor smo poučeni, pa se bo v kratkem vpeljalo to zavarovanje tudi pri nas.)

Tudi živinozdravniki so, odkar pomnimo, pri nas zelo na redko posejani, tako da jih je v primeru potrebe zelo težko pravočasno priklicati. Resnici na ljubo pa je treba priznati tudi, da marsikateri kmečki gospodar ni poklical živinozdravnika k obolelemu živinčetu tudi zato ne — ker ni imel denarja, da bi ga plačal!

Vsled tega je že od nekdaj pri nas v navadi, da skuša vsak kmečki gospodar zdraviti svojo živino brez živinozdravniške pomoči, bodisi sam, bodisi po kakem sosedu, o katerem gre glas, da se na zdravljenje domačih živali razume.

Mnenje o takih „domačih živinozdravnikih“ in o domačem zdravljenju živine sploh je deljeno: mnogi živinozdravniki in tudi drugi take „mazače“ in njih „mazaštvo“ kar navprek obsojajo in zahtevajo, da se s silo zatre; drugi pa, tudi živinozdravniki, poudarjajo, da je prvič sploh nemogoče, da bi mogel živinozdravnik radi vsake rane, vsakega poroda in vsake kolike priti osebno na vsako kmetijo, drugi pa, da je treba priznati, da je živinozdravniški poklic v veliki meri odvisen tudi od naravnega daru in spretnosti, katere navadno kmečkim „domačim živinozdravnikom“ ni mogoče odrehati.

Obstoja pa še tretje mnenje, namreč, da bi moral biti vsak kmečki gospodar več ravnanja z obolelo živino in nje zdravljenja, enako kot mora vsak gospodar znati ravnati z rastlinami in se boriti proti njihovim škodljivcem. Živinozdravniki, ki so bili pristaši tega mnenja, so tudi v našem jeziku napisali že lepo številno knjig in knjižic z navodili za zdravljenje domače živine, ki so bile vse sproti razprodane.

Zal moramo priznati, da ogromni veščini naših kmetov te sicer dragocene knjige niso mogle služiti, — ker večina naših kmečkih gospodarjev zaradi pomanjkljive osnove splošne in strokovne izobrazbe ni razumela tega, kar je bilo zapisano.

Danes živimo v vojnem času. To pomeni, da je vsaka glava domače živine še neprimerno bolj dragocena za našega kmečkega gospodarja pa tudi za splošnost. To pomeni tudi, da je škoda, ki nastane zaradi nesreče ali zaradi nepravilnega ravnanja z živino, ne samo za lastnika, temveč tudi na narodno gospodarstvo tolikanj bolj občutna. Končno pomeni vojni čas tudi še občutnejše pomanjkanje živinozdravnikov.

Smatramo torej za svojo dolžnost, dati na tem mestu vsem našim malo-kmečkim gospodarjem nekaj nekaj navodil, kako naj s svojo živino ravnajo, da jim ne bo obolela in, kako naj ravnajo z njo, ako jim zbolijo, ali se ponesreči.

1. Kako ravnati z živino, da ostane zdrava.

Le na najvažnejše bomo opozorili. Predvsem na to, da je osnovni pogoj za zdravje domačih živali ta, da se zdravega porekla, to je, da izvirajo od zdravih prednikov. Zato ne bomo uporabljali za plemo ženskih živali, ki imajo podedljive bolezni in napake; kar pa se tiče moških plemenskih živali, itak noben plemenjak, ki ni od oblastev priznan kot zdrav in pravilno razvit, ne sme biti uporabljen za plemo.

Pri tej priložnosti opozarjamo, da ostanejo posamezne pasme domačih živali zdrave samo v zanje ustreznem podnebu in okolju. Zato je nespametno (in tudi prepovedano), uvajati kar na svojo pest pri nas nepreizkušene pasme domačih živali, kar se posebno zadnje mesece dogaja. Od daleč k nam uvožene živali navadno kmalu shirajo tudi pri najboljši oskrbi, in posebno jetika (tuberkuloza) je pri uvoženih živalih kaj pogost pojav.

Nadaljen predpogoj, da ostanejo domače živali zdrave, je zdrav hlev. Ta mora biti suh, pozimi topel, dovolj svetel, dati se mora zračiti in končno morajo biti tudi stajne in jasli tako napravljene, da živali ne mučijo, jim ne kvarijo rasti in ne povzročajo bolezni in nesreče. Navadne napake hlevov in staj so: previsoke jasli z „garami“, staja brez lesenega tlaka, betonski tlak brez lesenega poda povrh, z žebli zbite pregraje med stajami (zelo nevarno!), stena brez oken, ali pa okna — zabita z deskami itd.

K predpogojem za ohranitev zdravja domačih živali spada nadalje pravilno in zdravo krmiljenje. Da je plesnivo seno, mrzla pesa itd. za živino škodljiva, ne bo pač nikdo ugovarjal. Da povzroči krmiljenje sparjene detelje pri goveji živini napenjanje, da je vzrok koliki pri konjih, driski ali zaprtju pri vseh vrstah domačih živali največkrat samo nepravilno krmiljenje — pa je tudi nepobitna resnica.

Končno je tudi pravilno oskrbovanje in postopanje z živino predpogoj, da ostane zdrava. Gospodar, ki pušča, da njegovi hlapci konje pretepajo, jim preteško nalagajo, pregrete prehitro napajajo, puščajo v hlevu vsa vrata odprta, da vleče preprih čez razgreto živino, — gospodinje, ki puščajo, da jim dekle pretepajo in suvajo krave, z vilami odganjajo svinje, puščajo živino ležati v gnoju, jesti iz nesnažnih jasli in korit — vsi taki in njim enaki ne bodo smeli v hlevih zdrave živine. Tudi na pašji je treba živini razumnega varuha, ne pa jo puščati malim otrokom na skrb ali pa samo sebi. Po travnikih, pašnikih, dvoriščih, krmilnicah ali celo hlevih nemarno razmetano železje, žebli, kosci žice, stekla itd. — so največkrat vzrok, da se domače živali ranijo na nogah, ali pa, da jih je treba zaklati, ker kakšen tak predmet pogoltnejo.

K skrbnemu postopanju z domačimi živalimi spada tudi vsakodnevno opazovanje njenega zdravlja. Kdor je vaje, bo takoj opazil, ako pri eni ali drugi nekaj ni v redu: ako ne je, ali ne pije, ali se klavrno obnaša, leži dalje kot ponavadi, je nemirna, težko diha, ima vročino itd. Kdor pa oskrbuje živino, ne da bi se kaj več brigal zanjo, se mu lahko pripeti, da bo opazil bolezen živali šele, ko bo našel lepega jutra že mrtvo ali v zadnjih dihlih.

Toplota se sicer zviša samo pri nekaterih obolenjih živali, vendar pa je vsako zvišanje telesne toplote gotovo znak bolezni. Zato naj bi vsak živinorejec imel toplomer za merjenje toplote pri živini in vsaki živali, ki se mu zdi bolna, najprej zmeril toploto. Telesna toplota znaša pri zdravih živalih: konji 37,5—38 stopinj Celzija, govedo 37,5 do 39, prašiči 38—40, enako tudi ovce in psi. Mlade živali, predvsem prašički, imajo nekaj višjo telesno toplino.

2. Ravnanje z obolelo živino.

Obolenja domačih živali so trojnega značaja, namreč: **ponesrečenja**, kot n. pr. rane na zadnjih in notranjih telesnih delih, zadušenje, zadavljenje, napenjanje itd.; **nadalje bolezni**, povzročene po raznih vplivih, kot n. pr. revmatizem, razna vnetja vsled prehlada itd. Posebno skupino obolenj pa tvorijo **nalezljive bolezni**, to je bolezni, ki jih povzročajo nevidna mala živa bitja, ki se naselijo v živalskem telesu, ter so vzrok, da dotična žival oboli ali celo pogine — a povzročitelji, ki jih v vsaki oboleti živali mrgoli na milijone, se ob prvi priliki preselijo na drugo žival, ki seveda zboli na enaki bolezni, in tako naprej. Če iz povedanega je razvidno, da so nalezljive bolezni najbolj nevarne in je zato od strani oblastev izdana vrsta odredb za omejevanje in zatiranje nalezljivih bolezni pri domačih živalih.

Prva in za kmetovalca najvažnejša oblastvena odredba glede nalezljivih bolezni je pod kaznijo zapovedana dolžnost prijave vsakega slučaja nalezljive bolezni, ali tudi samo suma take bolezni.

Najnavadnejše teh nalezljivih bolezni so:

Steklina. Na tej zboli žival, ako jo ugrize stekel pes, ali za steklino že obolela žival. Ker znakov te bolezni (predvsem: hlastanje po zraku, grizenje neprebavnih predmetov, driska itd.), ni lahko pravočasno ugotoviti, je edino pametno, vsakega psa, ki se sumljivo obnaša in postaja popadljiv, takoj pobiti, mrhovino pa zakopati. Ako pa je tak pes kako žival (ali človeka) že obgrizel, mrhovine ne smemo pokopati, marveč jo mora živinozdravnik preiskati. Če se ugotovi, da je bil pes stekel, je treba obgrizene živali takoj pobiti in zakopati.

Slinavka in parkljevka. Ta bolezen zadnje čase zelo na široko razsaja. Obolelo govejo živino spoznamo predvsem po mehurjih na gobcu, jeziku ali na parkljih, po dvigu telesne toplote, po tem, da žival ne more jesti itd. Zdravljenje odredi živinozdravnik. Ne hodimo v hlev, kjer stoji za slinavko obolela žival!

Svinjska kuga in svinjska rdečica. Obe bolezni imata slične znake: vročino, podkožne lise itd. Proti rdečici se varujemo s cepljenjem svinj.

Vrančni prisad. Če nam govedo pogine, ne da bi točno vedeli vzrok, ga je treba dati pregledati po živinozdrav-

niku, da-li morda ni poginilo za to boleznijo, ki je tudi za ljudi smrtna, ako se okužijo s kakšnim koli delom mrhovine poginule živali (tudi z usnjem).

Konjska smrkvost. Tudi ta bolezen je za človeka smrtna, če ga oboleti konj okuži. Peljimo torej vsakega konja, ki se mu smrkelj cedi iz nosnic, takoj k živinozdravniku!

Vse vrste tuberkuloze, garje, kuga na spolovilih in še nekatere nalezljive bolezni, ki pa se le poredkoma pojavljajo, je treba istotako takoj prijaviti.

Če torej opazimo, ali sumimo, da je kakšna žival zbolela na kakršni koli med naštetih bolezni, je ne skušajmo zdraviti sami, temveč nemudoma javimo slučaj občinskemu uradu!

So pa druga obolenja, ki jih pri živini lahko zdravimo bodisi sami, ali pa vsaj po živinozdravniškem navodilu.

Predvsem so to razne **zunanje rane**.

Prvo, kar si moramo zapomniti pri zdravljenju odprtih ran, je da je treba vsako rano **razkužiti**. V ta namen moramo imeti vedno pri hiši vsaj eno izmed različnih razkuževalnih sredstev: terpentin, benzin, špirit, lizol, jod itd.

Seveda moramo vedeti, da močno krvavečih svežih ran ne smemo polivati z razkužilom, marveč samo očistiti okoličeno rano, ostriči dlako, in okoli roba rane namazati z razkužilom. Pač pa je treba z razredčenim razkužilom sprati onesnažene rane in stare rane pri prevzovanju. Za sušenje ran je najenostavnejše sredstvo galunov prah, s katerim potresamo manjše rane, da se hitreje posušijo. Pripominjamo, da moramo tudi vsako orodje in posodo, ki jo uporabljamo pri ranah, predhodno in po uporabi razkužiti v 2% -ni raztopini lizola ali kakega drugega razkužila. **Večje rane** zdravimo samo po živinozdravniškem navodilu. Živali, ki si kak ud zlomijo, je takoj zaklati!

Podkožne rane, to so otiski, žulji, vbodi itd. so mnogo bolj nevarne in težje ozdravljive kot odprte rane. Pri živinozdravniku bomo dobili recept za primerno zdravljenje.

MALE VESTI

* **Interesi ljudstva so najvažnejši.** Bundesführer organizacije Steirischer Heimatbund Franz Steindl je minulo soboto govoril v Marburg-u na velikem zborovanju, ki ga je priredil Arbeitspolitisches Amt (delovno-politični urad) organizacije Steirischer Heimatbund, katerega se je udeležilo okrog 2000 poslovođij, podvoditeljev in pooblaščenecv imenovanega urada iz okrožij mesta in Landkreis-a Marburg. Govornik je v svojem govoru otvoril akcijo za povečanje storitev na Spodnjem Stajerskem. Spodnještajerska zemlja mora biti popolnoma izkoriščena in mora še veliko več pridelati. Voditelji podjetij vseh vrst se pa ne smejo za drugo brigati kakor za povečanje produkcije obratov, ki jim načelujejo. V Nemčiji ni nobenih drugih interesov več, tu so le še interesi ljudstva.

* **Arbeitsamt Marburg an der Drau**, to je urad dela, objavlja v dnevniku »Marburger Zeitung«, da je dne 2. februarja 1942 v Windischgraz-u otvoril svoj podružnični urad, ki ima v poslopiju Sparkasse svoje uradne prostore. Uradni okoliš te podružnice obsega vse kraje velikih občin Martin, Mießling, Roßwald in Windischgraz. Uradne ure so dnevno od 7.30 do 12.30 ter od 14. do 18. ure. V sobotah pa od 7.30 do 13.30. Dosedanjí pomožni urad

Povedati moramo nekaj še o navadnih boleznih živine: vnetja, prehladi, motnje v prebavilih itd.

Pri **prehlajenjih** dajemo živini kamiličen čaj in jo držimo v toplem hlevu. Dalj časa trajajoče prehlajenje preida pri konju v nadohu, ki se da zdraviti, a ne ozdraviti.

Pri **zaprtju** dajemo živalim navadno grenko ali Glavberjevo sol ali pa laneno olje.

Pri **driski** dajemo živini črno kavo, žganje itd.

Koliko pri konjih zdravimo s tem, da konja drgnemo s slamo po vsem životu, posebno pa po trebuhu in nogah, da mu damo močnega kuhanega vina ali kamiličnega čaja, da ga sprejamo, odetega dokler napad ne mine. Vsekakor pa je pri težjih napadih takoj potrebno, da pokličemo živinozdravnika in da ga pod nobenim pogojem ne pustimo, da bi se začel valjati ker je to najnevarnejše.

Pri **opeklinah** pomaga apnena voda in kakršno koli olje.

Pri **napenjanju**, se da istotako včasih pomagati s tem, da vlijemo govedu v vamp apneno vodo, napravljeno iz 10 gramov živega apna in 5 l vode. Pri hujših slučajih je treba vtakniti govedu bodisi požirniško cev ali pa mu zabosti trokar v levo lakotnico. Za oboje pa je potreben več človek, najbolje živinozdravnik.

Posebno skupino obolenj tvorijo tudi **še porodi in porodne bolezni** pri živini. O tem ob priliki posebej.

Posebno dobro si zapomnimo tole: Če dajemo, ali vlivamo živalim zdravila, je treba pri tem postopati z živino lepo in ravnanje pazljivo, da morda zdravila ne pridejo namesto v želodec — v sapnik. Še bolj važno pa je, da nikdar ne dajemo živali zdravil, ki imajo slab vonj, kajti v primeru, da bomo morali žival vendarle zaklati, so taka »zdravila« vzrok, da je meso neužitno tudi v primeru, ako bi ga smeli sicer brez nadaljnega jesti.

v Mahrenberg-u ostane naprej ter uraduje vsak ponedeljek med 10. in 17. uro. V njegovo uradno področje spadajo vsi kraji velikih občin Fresen, Hohenmauthen, Mahrenberg, Reifnig in Saldenhofen.

* **Uradni nazivi političnih komisarjev.** Šef civilne uprave na Spodnjem Stajerskem je izdal odlok, po katerem je politične komisarje, ki so postavljeni na Spodnjem Stajerskem počeni s 1. februarjem t. l. uradno nazivati z »Landrat«, političnega komisarja mesta Marburg pa z »Oberbürgermeister«.

* **Tudi Oštsteiermark (vzhodna Stajerska) je plodna.** Landesbauernschaft Südmark stalno zasleduje gibanje prebivalstva v pogledu rojstev med podeželskim ljudstvom. Tako se je potom Kreisbauernschaft ugotovilo, da so kraji v okraju Weiz dobili 616 zlatih, 465 srebrnih in 587 brončastih častnih križcev za matere. Ta plodovitost naših kmetov je posebno sedaj pri velikem delu, ki ga opravljajo v vojnem času, vsega priznanja vredna. Vse to nam je dokaz, da je kmetijstvo izvir naroda. Potrebno je, da celokupno nemško ljudstvo uvidi važnost in pomen kmetijstva in ga vedno in povsod pospešuje. Kmet mora ostati hrbtnica našega ljudstva. Izreka: »Brez kmečkega dela bi ljudstvo stradalo« in »Brez kmetijstva bi ljudstvo izumrlo« se vedno uresničuje.

* **Kdo želi postati čuvaj in negovatelj sadonosnikov.** Gau-Obstbaudirektor, to je sadjarski ravnatelj gau-a Steiermark, razglašuje v dnevniku »Marburger Zeitung«, da bo na sadonosnikih Reichsgau-a Steiermark, v Weixelstein-u pri Steinbrück-u blizu Ratschach-a otvoril učni tečaj za čuvaje sadjarskih nasadov. Sprejelo se bo 18- do 45-letne ponudnike, ki se mislijo posvetiti temu poklicu. Ponudbe za sprejem je predlagati do 15. februarja 1942 na naslov: An den Gau-Obstbaudirektor, Obstgut Weixelstein bei Steinbrück/Save, Post Ratschach, Untersteiermark. Ponudbe je opremiti z lastnorčno pisanim kratkim opisom življenja, zadnjim šolskim spričevalom, potrdilom o vedenju, ki ga izda organizacija Steirischer Heimatbund ter z izjavo, da se bo posvetil poklicu sadjarskega čuvaja ter stopil v službo Gau-a Steiermark.

* **Ljudsko gibanje v Marburg-u.** Druga polovica meseca januarja nam je v prirastku rojstev prinesla razveselivo povečanje. Nasproti številu rojstev 88 v drugi polovici meseca decembra je bilo to pot na Standesamt-u prijavljenih 98 rojstev. In sicer je bilo rojenih 45 fantov in 53 deklic. Dozdaj je ta porast na rojstvu prvi rekord v Marburg-u. — Število umrlih se je zmanjšalo. Dočim jih je bilo v prejšnji mesečni polovici 68 (od teh 42 moškega in 26 ženskega spola) jih je bilo to pot le 59 (od teh 28 moškega in 31 ženskega spola). — Nekoliko manj je bilo tudi porok kakor zadnjič (47), to pot samo 42. Po dosedanjih prijavah pa je pričakovati porast porok tudi v prvi polovici tega meseca.

* **Razstava »Edelweiß und Lorbeer« v Marburg-u** Vojaške oblasti so v Marburg-u, v gradu priredile razstavo pod tmenom »Edelweiß und Lorbeer« (planinka in lavor), ki v slikah razkazuje boje naših planinskih lovcev (Gebirgsjäger) na daljnem severu in jugu. Razstavljeno je tudi več zaplenjene opreme kakor čelad, znakov, čepic, pasov, municije, orožja, čela uniforma angleškega in grškega infanterista paradna uniforma grškega evzona z znamenitim belim križom itd.

* **O gibanju prebivalstva v Reich-u.** Meseca septembra 1941 je število rojstev doseglo izredno visoko stanje in sicer 22,7 na 1000 prebivalcev napram 20,7 v prvem vojnem mesecu. V istem času je pa z ozirom na vojno, število porok nekoliko padlo. Septembra 1940 se je na vsakih 1000 prebivalcev poročilo 6,9, septembra 1941 pa samo 6,3 oseb.

* **Nemčija kupi večino madžarske paprike.** Madžarski gospodarstveniki so radi vstopa Amerike v vojno bili v skrbeh, kam s svojo papriko, ki jo je mnogo šlo čez Ocean. Sedaj je pa Nemčija sklenila, da bo namesto dosedanjih 60 vagonov od-

kupila 210 vagonov paprike letošnjega pridelka.

* **O krompirju.** Krompir se mora sedaj v zimskem času skrbno nadzorovati. Vse zaloge je treba najmanj vsaki tretji teden pregledati. Če postoji nevarnost, da bi krompir zmrazil, se ga mora pravočasno pokriti. Pri tem se pa ne sme pozabiti, da se ga mora, ko nastopi toplejše vreme, odkriti in prebrati, da ne bo gnil. Ako se na krompirju opazi cime, jih je treba odstraniti, ker izgubi krompir drugače veliko redilnih snovi. Najbolj važno pač je, da se krompir v gotovih razstojih prebere, potrga morebitne klice, nezdravega pa odstrani.

* **250.000 belgijskih delavcev zaposluje v Nemčiji.** Ker je danes tudi v Belgiji mnog delavcev zaposlenih na račun Nemčije, stoji glasom statistike milijon belgijskih delavcev v nemški službi.

* **Prva mednarodna razstava po meščanski vojni v Valenciji** v Španiji bo med 10. in 20. 5. 1942. Računajo na udeležbo nemške, italijanske, belgijske, francoske in nizozemske industrije.

* **50.000 obiskovalcev** je obiskalo razstavo »Europas Schicksalskampf im Osten« (usodni boj Evrope na vzhodu), ki so jo priredili v Zagrebu.

* **Egiptovska vlada je odstopila.** Kakor poročajo iz Kaira, je egiptovska vlada odstopila.

* **Znižane porcije živil na Angleškem.** Z 12. januarjem tekočega leta so v Angliji zopet znižali količine sladkorja, masla, masti in sira, ki ga lahko kupi civilno prebivalstvo.

* **Bolgarija je vzor v socialnem zavarovanju delavstva na Balkanu.** Delovno-znanstveni institut DAF (nemške delovne fronte) je ugotovil, da je Bolgarija v socialno političnem pogledu najbolj napredna država Balkana. Ker je skoraj vse delavstvo, kolikor ga poznajo, zaposleno pri javnih delih, se člani socialnega zavarovanja rekrutirajo večinoma iz podeželja. Število zavarovanih industrijskih delavcev navajajo z 250.000.

* **Bivši romunski kralj Karol živi** kot emigrant v državi Meksiko v osrednji Ameriki. Kakor poroča angleško časopisje, bi se rad postavil na čelu romunskega vladnega odbora v Ameriki, da bi deloval na strani zaveznikov, za kar se pa Angleži bolj malo ogrevajo.

* **Na Finskem bodo kosili rogozo.** Na Finskem izdelujejo načrt, da bi s posebnimi stroji kosili rogozo, ki se ob finskih jezerih bujno razvija. Uporabili jo bodo za krmo.

* **20,3 milijonov hektarjev merijo** današnji gozdovi na področju Velike Nemčije. Gozdovi v novo pridobljenih pokrajinah še seveda ne prinašajo toliko koristi kakor v Altreich-u.

* **Madžarska ima 14,7 milijonov prebivalcev.** Ta izid je podalo ljudsko štetje, ki so ga izvedli v pokrajinah, ki so jim bile v teku te vojne vrnjene. Prej je živelo samo 7.990.000 ljudi na Madžarskem.

* **Od 18.000.000 Židov se je javilo samo 6000 mož,** ki bi bili pripravljene, vstopiti v židovsko armado, ki bi jo radi ustanovili v Londonu in v Washingtonu, da bi se borila proti nacionalsocializmu in fašizmu. To malo število prijavitelcev je zadosten dokaz, da je žid vedno bil le tisti, ki je iz prelivanja tuje krvi vlekel bogastvo, svoje lastne kože pa ni nikdar rad nosil na trg.

* **Divizijsko blagajno je ukradel.** Pri kazenskem sodišču v Ljubljani se vrši preiskava zoper bivšega jugoslovanskega poročnika Vokor-ja, ki je dne 11. aprila l. l. ob propadu Jugoslavije ukradel divizijsko blagajno v Novem mestu, v kateri se je nahajalo 13 in pol milijonov dinarjev. Ko so ga dne 19. maja aretirali, so našli pri njem še 12 in pol milijonov. V dobrem mesecu je s svojo ženo uporabil milijon dinarjev.

* **V srbskem vojnem taborišču Luckenwalde,** ki ga je obiskal srbski notranji minister Ačimović, so srbski vojni ujetniki dobro oblečeni. Oblečil in čevljev je dovolj. Večina ujetnikov hodi na delo in se jih prehranjuje. Vsak ima posteljo ter dve do tri dobre odeje. Barake so odlične. Za zabavo skrbijo gledališke skupine, pevski zbori, sportni odredi in godbe, ki so se ustanovile iz ujetnikov. Tako poročilo je Ačimović napisal v belgraiskem listu »Kolo« o svojem obisku srbskih vojnih ujetnikov.

* **Japonski admiral o vojnih ciljih japonske.** Bivši vrhovni poveljnik japonske vojne mornarice, admiral Suetsugu, je v italijanskem dnevniku »Popolo d'Italia« objavil članek, v katerem je iznesel svoje zasebne poglede o vojnih ciljih japonske. V svojih izjavanjih je med drugim povedal sledeče: »Ker prideta tudi Burma in Nizozemska Indija pod japonsko oblast, ne bo več skrbi za surovine. Tudi zadeva s Kitajsko se bo končala. Avstralijski in Novo Zelandijski se bo izoliralo in prisililo, da bodeta prelomili z Anglosasi. Japonske armade bodo prodrle do Sueškega prekopa ter se v Indijskem Oceanu združile z osovinskimi silami. Ti trije narodi bodo nato tvorili združen blok. Indija ostane izolirana in Anglija izgubi svoje bogastvo. Anglosaška pomoč Rusiji bo nehala in njena kapitulacija bo postala samo vprašanje časa. Sredozemsko morje postane notranje jezero osovine. Severna in južna Afrika prideta v roke osovinskih sil. Tudi Francija postane zvest sodelavec osovinskih sil. Tako se bo blok osovinskih sil razširil na Azijo, Afriko in Evropo ter tudi politično, gospodarsko in kulturno pokazal svojo moč.«

Landes-Hypothekenanstalt für Steiermark

GRAZ, Radetzkystrasse Nr. 15

CILLI, Postfach

Hipoteke na posestva
po mestih in na deželi

Občinska posojila

Naselitvena posojila

Reichsgau jamči za vse obveze zavoda

DOPISI

□ **Peillenstein.** Z Vašim tednikom smo v tukajšnjih krajih prav zadovoljni, zadovoljni smo pa tudi, da smo končno zopet vrnjeni v okrilje Velike Nemčije ter rešeni Belgrada in Balkana. Odkar smo osvobojeni, se je v naši občini prav veliko storilo. Temeljito se je preuredilo trl ljudske šole, popravilo se je občinsko bišo, nadalje poslopje organizacije Steirischer Heimatbund itd. Uredile in popravile so se ceste, mladina pa veselo uporablja sportno igrišče. Vse to se je izvedlo pod skrbnim županovanjem tovariša Paa, ki je prišel k nam iz Miklasdorfa, ki nas je pa o božiču že zapustil ter se vrnil županovati v svoj kraj. Za njegovega naslednika je postavljen domačin tovariš Bosia, v katerem vidimo tudi skrbnega javnega delavca in smo prepričani, da bo hodil po potih in se ravnal po vzgledih svojega prednika. Gospodarski položaj ljudstva se kljub vojni lahko označi za boljšega kakor je bil v bivši državi v mirnem času. Tudi v socialnem pogledu je za te potrebne preskrbljeno. Ni čuda, da so tečajni nemščine lepo obiskani, saj je v splošnem vse zadovoljno in hvaležno Führer-ju in Nemčiji, da so naši kraji postali sestavni del prvega naroda in prve države na svetu.

TO IN ONO

o. **O angleški vojaški moči v Indiji.** Angleži so v svojem dominijonu Indiji držali normalno 55.000 mož regularne vojske, ki so jo redno zamenjavali in spopolnjevali iz svoje armade v domovini. Vsak bataljon teh večinoma iz bele rase sestavljenih vojakov je v svojem sestavu imel tudi en vod indijskih vojakov. Število regularnih indijskih čet, ki služijo za plačo po 15 let, znaša 205.000 mož. Gre večinoma za Indijce z indijskimi častniki za nižja službena mesta. Iz Angležev ali drugih belcev sestavljene pomožne čete, ki štejejo kakih 30.000 mož samih v Indiji živčih zanesljivih možkih, se kliče pod orožje samo v potrebi. Temu je dodati še kakih 11.000 mož milice indijske teritorialne armade, ki je v vojnem času mišljena kot armada za obrambo druge linije. Nekoliko milijonov mož štejejo tudi armade raznih indijskih knezov, ki so sicer slednjim na razpolago, jih pa kljub temu lahko Angleži neposredno uporabijo za svoje potrebe. Indijska mornarica je štela samo sedem enot. Moč indijskega letalstva je malo znana. Oboroževalna industrija Indije ni tako izpopolnjena, da bi lahko dalje časa delovala in izdelovala vojne potrebščine brez stikov z bolj spopolnjeno in razvito industrijsko zemljo.

o. **Oborožena sila Holandske Indije.** Japonsko časopisje prinaša pregled o oboroženi sili Holandske Indije. Armada in vojna mornarica štejeta skupno 72.000 mož regularnega vojaštva ter 25.000 prostovoljcev. Letalstvo razpolaga s 100 lovskimi letali, 80 bombniki, 100 vodnimi letali in 90 poizvedovalnimi aparati. Vojna mornarica tvori 6 križark, deset rušilcev, 15 podmornic, 5 polagalcev min, 8 iskalcev min, 7 torpednih čolnov in 1 topničarka.

o. **Prvo in edino gledališče na oddaljenost so otvorili v Berlinu-u.** Njegovi obiskovalci so za enkrat samo vojaki in ranjenci. Gre za radio-oddajno postajo v Berlinu-u, ki kot prva na svetu oddaja brezžične gledališke predstave na oddaljenost.

o. **Prvo električno dvigalo so izumili leta 1880.** Bil je to velik dogodek, ki so mu pravili, da je dinamo, ki deluje narobe. Delovanje prvega dvigala je vodil in urejeval star in izkušen inženir.

o. **Brinjeve igle in pustoljnska resa se lahko uporabljata za krmo.** Na Švedskem so delali znanstvene in praktične poskuse, kako bi se dalo smrekove, borove in brinjeve igle uporabiti za krmiljenje domačih živali. Izkazalo se je, da so zato najbolj pripravne brinjeve igle. Igle vsebuje mnogo vitaminov, beljakovin pa toliko, kakor vsaka druga bilka, ki se jo uporablja za živalsko hrano. Razen vitamina A je v iglevju mnogo vitamina C. Po dosedanjih poskusov se lahko 3 do 4 kg svežega iglevja pokrmi dorastlim kravam in konjem. Reso, ki raste po pustinjah, so na Švedskem tudi začeli uporabljati kot krmilo.

o. **Skrb za podpetnike na čevljih.** V Berlinu-u so ustanovili družbo, ki bo izkoriščala izum novega podpetnika za čevlje. Gre za takozvani Trick-podpetnik, ki se ga bo lahko iz leve na desno in obratno obrnilo, kadar bo na eni strani obrabljen. Izdelan je iz umetne smole, v katero je vloženo železo.

o. **Britvice za brivske aparate bodo izdelovali iz stekla.** V Italiji je uspelo izdelati britvice iz stekla, ki so se baje praktično izkazale kot enakovredne jeklenim izdelkom. Ako bo material in izdelovanje zelo poceni, obstaja možnost, da bo ta izum nadomestil jeklene izdelke.

o. **Alkohol iz banan** bodo izdelovale ibero-ameriške države, ker jim radi vojne in pomanjkanja ladij ni mogoče izvažati in prodati vseh zalog tega plemenitega južnega sadja.

o. **Z jadrnico iz Švedske v Kongo.** 48-letni upokojeni mornariški kapitan August Daniel namerava še letošnjo zimo s čisto navadno jadrnico lastnega izdelka odpotovati od otoka Gotland do Konga. Coln si je opremil s posebnim aparatom lastnega izuma, ki mu bo opravljal funkcijo avtomatičnega krmarjenja.

o. **V Španiji pogozdujejo velike komplekse zemlje.** V Španiji so lansko leto nasadili 47 milijonov drevesc.

Stanovanjsko hišo

z nekoliko zemlje v Mießtal-u ali pa med Mahrenberg-om in Mießling-om kupim. Pönudbe na upravo lista pod »3000.— RM v gotovini«.

Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark

Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft

Graz, am 31. Jänner 1942.

Oddaja blaga na nakaznice za mast

Z ozirom na posebne razmere se veljavnost živilskih nakaznic 32. dodelilne periode glasečih na margarino, špēh ali svinjsko zabelo podaljša do konca 33. dodelilne periode, to je do 8. marca 1942. Ta ukrep velja za odrezke, glaseče na 62,5 g margarine, 100 g špeha ali 80 g svinjske zabele na nakaznicah za mast KIK za otroke do 6 let, nadalje za odrezke na nakaznicah za normalne potrošnike ter za odrezke, glaseče na 62,5 g špeha ali surove svinjske masti ali 50 g svinjske zabele na dodatnih nakaznicah za težke in najtežje delavce.

To določilo se seveda ne nanaša na odrezke živilskih nakaznic 32. dodelilne periode, glaseče na maslo, margarino ali jedilno olje. Ti odrezki izgubijo dne 8. februarja 1942 svojo veljavnost.

165

gez. Dr. Artner.

Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark

Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft

GZ: U/LE E 2/20/1942.

Graz, am 29. Jänner 1942.

Bezug von Eiern

In der 33. Zuteilungsperiode vom 9. Februar bis 8. März 1942 werden in der Untersteiermark zwei Eier für jeden Versorgungsberechtigten ausgegeben und zwar

auf den Abschnitt a 33 der Reichseierkarte 1 Ei

auf den Abschnitt b 33 der Reichseierkarte 1 Ei

Die Ausgabe der Eier erstreckt sich auf den ganzen Versorgungsabschnitt und kann daher nach Maßgabe der Zubringungsmöglichkeiten innerhalb dieser Zuteilungsperiode in jedem beliebigen Zeitpunkt erfolgen.

Um einen Doppelbezug zu vermeiden, sind die Verteiler verpflichtet, die Einzelabschnitte a und b, die an der Karte verbleiben, durch Aufdruck ihres Firmenstempels zu entwerten.

162

Im Auftrag:
gez. Dr. ARTNER

MALI OGLASI

Vsaka beseda stane 10 Rpl, mastno tiskane besede 20 Rpl. Priložbina za šifro je 35 Rpl, pri iskanju služb 25 Rpl. Za dostavljanje pisem pod šifro se zaračuna 50 Rpl poštnine. Zaključek sprejemanja oglasov je v četrtek ob 16. uri. Male oglase se prevzame samo proti predplačilu, iz podeželja tudi v veljavnih poštinih znamkah. Najnižja cena malemu oglasu je 1 Reichmarka

Cunje krojaške odrezke, staro železje in kovine papir, ovčje volno, svinjsko in govejo dlako (arovec) kupuje vsako količino Alois Arbeiter, Marburg (Drau), Draugasse 5. 160

Hrastove doge

in vse vrste hrastov les kupuje Faßbinderei Sulzer, Marburg (Drau), Kaserngasse 7. 121

Umetno gnojilo

rezervirajte pri tvrdki: Anton Birgmayer, Marburg (Drau), Tegetthofstraße 74, Telefon 24-97. 117

Posestvo

v bližini Pettau-a vzamem v najem. Ponudbe je oddati pri »Delta«, Pettau, Anastasius-Grün-Strasse 20. 135

Posestvo 30 oralov z živino dam v najem. Naslov v upravi lista. 151

Malo posestvo

ca 2 orala v hribu ležeče in solnčna lega, se takoj kupi. Ponudbe na upravo lista pod „Takojšno plačilo“. 156

Hišico, z nekaj zemlje in vrtom, ali majhno posestvo do 5 oralov, vzamem v najem tudi na deželi. Ponudbe na upravo lista pod „Železčar“. 155

Prodam

junca,

lepe pasme, 2 $\frac{1}{2}$ leti starega. Anton Schunkowitsch, Unter Burgstal 30, P. Leonhard in den Büheln. 148

Pripraven

poklicni lovec,

perfektni v uničevanju ropne zverjadi ter z znanjem reje fazanov, se išče za večje lovsko področje. Ponudbe na Ralph Lippit'sche Gutsverwaltung, Turnisch b. Pettau. 145

Oferja z dvema delovnimi močmi sprejemem takoj. Johann Kramberger, Pernitzen 10, P. Waschenberg (Margarethen a. d. Pössnitz). 158

Oferja sprejemem takoj. Vprati Marburg (Drau), smarckstraße 2. 157

Pečarski pomočnik

dobro izurjen ter

vajenec

se sprejmeta takoj. Franz Adanitsch, Marburg (Drau), Allerheiligengasse 12. 154

Čevljarski vajenec,

pošten, se takoj sprejme. Ernst Krots, Marburg (Drau), Kärntnerstraße 18. 149

DEKLE staro najmanj 16 let se sprejme k mall družini kot pomočnica v kuhinji. Josef Löschnigg, Marburg (Drau), Tauriskerstraße 2/II. 152

Dekle pošteno in čisto, zmožno nekoliko kuhe ter ostalih gospodinjstkih del, se sprejme. Ponudbe na upravo lista pod „Rudarski revir“. 147

Krojaški pomočnik, soliden in trezen, star 30 let, žell v svrhu

ženitve

znanja z 20—25 let stari dekletom. Kuharice imajo prednost. Ponudbe na upravo listo pod „Srečna bodočnost“. 150

Gospodinjstka pomočnica žell

poročiti

vdovca od 35—40 let, skrbnega in treznega. Naslov v upravi lista. 153

OGLAŠUJTE!

Burg-Lichtspiele

Marburg, Burgplatz 1

Kulturfilm - Sondervorstellungen:

Sonntag $\frac{1}{2}$ 11 Uhr, Montag, Dienstag und Mittwoch 13.45 Uhr: Der Degeto-Film:

Was ist die Welt

Für Jugendliche zugelassen!

Und die neueste deutsche Wochenschau!

Ab Freitag: Der Ring-Film:

„Die weisse Schwadeau“

161 Für Jugendliche zugelassen!

Brazi prikrojvalni tečaj

po patentu „Schauer“, se začne v sredini februarja. Prijave: Marburg (Drau), Adolf-Hitler-Platz 2/I. 163

Oferja z dvema osebama, se sprejme. Anton Kelbitsch, Lasach, P. Waschenberg (Margarethen a. d. Pössnitz). 159

Vajenec z znanjem nemščine se sprejme. Vsa oskrba v hiši. Martin Kotzbek, Genischwarrenhandlung, Anna i. d. W. B. 125

Viničar z 4 delovnimi močmi se sprejme takoj. Korschak 39, P. Marburg (Drau). 119

»Marburger Zeitung« je uradno glasilo organizacije »Steirischer Heimatbunde«. Naroča se pri »Verlag der Marburger Zeitung«, Marburg, Badgasse 6, Postscheckkonto 54.608.

Razglas

1. marca t. l. se začne 9-mesečni viničarski tečaj na viničarski šoli v Kapellen-u pri Bad Radein-u.

Tečaj bo nudil temeljita praktična in potrebna teoretična znanja iz vinarstva in sadjarstva kakor tudi iz ostalih gospodarskih panog. Kot učenci se sprejmejo najmanj 16 let stari, telesno dobro razviti in zdravi viničarski in kmetski fantje. Oskrba brezplačna. Prijave je najpozneje do 20. februarja t. l. osebno predati pri Verwaltung der Winzerschule in Kapellen. Prošnjam za sprejem je priložiti potrdilo o prijavi k Steirischer Heimatbund-u, zadnje šolsko izpričevalo, zdravniško izpričevalo in pri mladoletnikih dovoljenje staršev odnosno odgovornih skrbnikov.

Die Verwaltung der Winzerschule

in Kapellen.

144

Spodnještajerci! Organizacija Steirischer Heimatbund Vam olajšuje uk nemščine!